Ч. 144 (14.975). Львів, неділя 3. липня 1933. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 000.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Большевицький ґенерал, шеф ҐПУ Далекого Сходу, втік до Манджурії.

У Тсінкіні появився офіційний комунікат, який стверджує, що большевицький ґенерал Самойлович Лушков, б. шеф ҐПУ Далекого Сходу, перейшов манджурський кордон і піддався під японську опіку, бо нова чистка загрожувала його життю. Його жінка втікла ще перед ним, через західний кордон СССР. Лушков перейшов кордон в повному однострою, з ордерами.

ДРУГИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ УТІК ДО ВНУТРІШНЬОЇ МОНГОЛІЇ.

Рівночасно командант 36. совітської змоторизованої дивізії, що стоїть у совітській Монголії, Францевич, втік до Внутрішньої Монголії, що є під японським впливом.

РОЗСТРІЛЯЛИ ЖІНКУ ЛІТВІНОВА.

У Льондоні говорять, що жінку Літвінова розстріляли. Вона з походження англійка.

Національні війська прорвали кастельонський фронт.

Як повідомляють зі Саляманки, кольони ґенералів Аранди і Ґарсії Веліно почали в пятницю широко закроєну акцію на 25-кільометровому відтинку кастельонського фронту. Не зважаючи на завзятий опір червоних, вони перервали фронт у кількох місцях. Тепер нац. війська віддалені на 15 км. від валенсійської провінції. Здобуті становища незвичайно важні, як це ствердив недавно шеф штабу червоної армії.

ҐЕНЕРАЛ ФРАНКО ХОЧЕ ЗАМКНУТИ ДОВІЗ ПОГОННИХ МАТЕРІЯЛІВ ДО ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

Британський ґен. аґент з Бурґосу відбув довшу нараду з мін. Галіфаксом. У звязку з тим у поінформованих льондонських колах твердять, що порозуміння між Бурґосом і Льондоном у справі невтралізації одної пристані червоної Еспанії стрічає дальші труднощі, бо ґен. Франко домагається, щоби до пристані, яка буде під міжнародньою контролею і буде забезпечена від бомбардування, не можна було привозити також і погонних матеріялів.

ВАЛЮТА ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ПАДЕ.

У звязку з недавними подіями в Еспанії, курс валюти барсельонського уряду поважно обнизився; за 100 червоних пезет платять 29 фр. франків, за 100 національних пезет — 63 франки.

Анґльо-німецьке порозуміння у справі австрійських довгів.

Британський канцлер скарбу сер Саймон повідомив палату послів, що анґльо-німецькі фінансові переговори довели до порозуміння на такій площині:

Незалежно від питання правної відповідальности, німецький уряд поверне британському всі суми, які той останній виплатив як ґарантію австрійських позичок. Крім того німецький уряд бере на себе повну обслугу боків тих позичок, які мали британські вірителі 1. ц. м. Договір затверджує також договір між Німеччиною і британським комітетом довготермінових вірителів у справі майбутнього опроцентування німецьких і австрійських довгів. Опроцентування поодиноких позичок обнижені з 7. і 5½ прц. на 5 і 4½ прц.

В обслузі британської транші 4-процентових консолідаційних бонів та бонів австрійського „Кредітанштальту" не буде змін. У справі інших німецьких і австрійських довгів заключено тимчасову умову, що передбачує в найближчих 2-ох роках сплату готівкою 50% номінальної вартости при максимальному опроцентуванні 4%. Дотеперішня умова про банкові довги залишається без зміни.

У справі торговельного обміну дійшло до порозуміння, що має на меті втримати німецький експорт на дотеперішньому рівні.

Чи плоти найбільша справа?

Львів, 2. липня 1938.

Премієр ґен. Славой Складковський видав недавно як міністр внутрішніх справ голосний сьогодні в Польщі і кожному громадянинові відомий розпорядок про віднову фасади домів у містах, віднову і білення хат та господарських будинків по селах, усунення парканів і граничних мурів у містах та заступлення їх мальованим штахетами залізними чи диревляними або артистично викінченою дротяною сіткою. Усі плоти по селах мають бути вибілені або мальовані. Вимагають ставлення плотів і в гірських селах, де границі обійстя і ґрунтів забезпечувано воринням, що на тлі виключно деревляних будинків зі своєрідною „патиною", зелених полонин, сіножатей, пасовиськ і лісів творило милий для ока і суцільний краєвид. Та нині не питають про те, що в горах наказу ставлення плотів найчастіше не можна виконати з тої простої причини, що в чатинних здебільша лісах взагалі нема матеріялу на хворост до плотів.

Приказ — приказом і його слід виконати негайно. Не питають, що виконання приказу потягає за собою дуже значні видатки в готівці, якої часто не мають власники домів по містах, а тимпаче по селах у час найбільшого насилення передновку чи пак звичайної голодівки при відсутности на місцях якогонебудь заробітку. Вапно і фарби підскочили в ціні майже вдвоє, а ще більше платня робітників, що роблять ремонт. Тільки розмови у місті і на селі, що про ремонтовий розпорядок п. премієра.

Очевидно, ніхто з культурних людей не є проти того, щоб зовнішній вигляд міста чи села мав культурний вид. Кожний за тим, щоб по містах і містечках зникли остаточно безповоротно гидкі й вонючі жидівські завулки з обдряпаними і напів розваленими будинками зі смердячими жидівськими помиями по ровах. Навіть найбільший прихильник сільської позутовщини мабуть не буде за тим, щоб селянське подвіря представляло копицю обірнику, де літом множаться безчисленні рої мух і щоб гноївка спливала на вулицю та затроювала повітря. Не кажучи вже про те, що ті найцінніші у хліборобському господарстві матеріяли — обірник і гноївка — при дотеперішньому способі господарки пропадали марно а з ними і міліони гроша. Таксамо з будяками і всякими хабазями по селах, що їх законом приказано нищити, та які ще у багатьох селах росли собі спокійно.

Словом, добрих намірів ген. Складковського та їх доцільности й користи з приводу ремонтового розпорядку ніхто не буде оспорювати, як і нічого не можна мати проти того, щоб істнував примус і карні санкції у випадку його невиконання. Але все те мусить мати свій підхід до справи і відповідний до обставин час виконання. Самим почерком пера при підписі хочби найбільше корисного розпорядку не можна ще тимсамим зробити корисну річ, яку щойно треба виконати.

І саме виконання цього розпорядку в цілости шванкує. Пригадується Шевченківський вірш про старших і пузо. Міністр дав приказ воєводам, воєводи повітовим старостам під особистою відповідальністю, повітові старости бурмистрам і війтам та поліційним станицям, а ті знову від себе сільським солтисам і в цей спосіб урухомлено відразу величезний адміністраційно-бюрократичний апарат у цілій державі під одним гаслом — ремонт зовнішнього вигляду будинків, малювання штахет і білення плотів. Бюрократи, з яких кожний дрожить за свою посаду й екзистенцію, виказують непомірну енергію, що не завжди йде впарі з можливістю виконання і доцільністю На бюрократичних урядовців пішов панічний страх, коли стало відомо з урядового комунікату, що ген. Складковський як міністр внутрішніх справ звільнив з місця зі служби одного зі старостів у центральній Польщі за те, що по селах його повіту плоти не були в порядку. А як пише польська преса, згаданий староста має великі заслуги для культурного й господарського розвою свого повіту і не менші у польській загально-суспільній роботі. Інші старости, де плоти чи паркани були не по урядовій рецепті, дістали поіменну загрозу супроти своєї посади, якщо до двох тижнів чи до одного місяця не вичистять свого повіту на дзеркало.

І пішло все дальше своїм порядком. Чим нижчий чин, тим більше боїться і тим він ревніший. Пишуть нам з ріжних сторін краю, що сьогодні багато сіл виглядає як по якому набігу. Найнижчі виконавчі органи і з тим найчастіше бездушні виконавці-солтиси зрозуміли найновіший ремонтовий розпорядок на свій лад. Одної днини при помочі шарваркових робітників порозвалювали плоти, ще зовсім добрі, що могли стояти ще довгі роки, приказуючи ставити негайно нові — хоч це вже літо і ліщина, лозина чи верба давно зеленіють і тепер ніяк не надаються на огорожу — і хоч у часі переднівку ніхто на селі не має готівки. В деяких гірських селах вориння веліли заступити плотами. Усі плоти, стодоли, стайні і хліви без огляду на матеріял, з якого їх збудовано, мають бути білені. Не всюди поставлено плоти замісць збурених і в городи забігають безроги та худоба, що нищать селянську працю. Вибілені плоти вже по першому дощі виглядають дуже погано, як не менш і пообббивані дощем побілені недавно стіни стоділ, стаен та хлівів.

Та не треба думати, що на українських теренах у Польщі енергія бюрократії тримається виключно плотів. Не забуває вона і про інші справи, що дуже близько торкаються нашого національного життя. Заказ відбути Краєвий ювилейний просвітянський зїзд у Львові, заказ чи обмеження поювилейних просвітянських свят у повітових центрах і подібних публичних свят по місцях — нині, як кажуть, частинно вже ухилений центральною владою, заказ улаштувати вакаційні оселі для нашої молоді в Карпатах, заборона тернопільським воєводою Маліцьким відбуття навіть товариського зїзду бувших учнів та вчителів нині розвязаної української державної ґімназії в Тернополі, заборона тернопільським воєводою Маліцьким будови ґімназії і ліцею Рідної Школи в Чорткові, на днях у цілости ухилена самим премієром ґен. Складковським, неможливість купити нашому селянинові хочби кусник землі у сусіда в прикордонних повітах, а передовсім у тернопільському воєвідстві, історія з вивласненням майдану Сокола-Батька у Львові і багато-багато важних справ у нас в Галичині, якими цікавиться на свій спосіб державна адміністрація, та які усі разом і навіть кожна з них окремо є куди важніші для нас від білених плотів, хоч які вони потрібні й конечні. Не кажемо вже про навертання православних українців на римо-католицизм на Волині та про нову филю зачинювання православних церков і домів молитви й виселювання неетатових православних священників на Холмщині і Підляшші.

Оцінюючи позитивно добрі наміри премієра ген. Складковського у його ремонтовому розпорядку, — про практичний його вислід ми вже вище згадали, — вважаємо, що не згаданий розпорядок повинен бути осередком заціkавлення державної адміністрації у нас, а безмірно важніша справа: як знайти підхід до позитивного наладнання польсько-українських взаємин у Польщі. Тут перед адміністрацією отвертий шлях до справді історичних заслуг. На жаль, цього шляху вона не бачить.

Д-р Степан Баран.

Чи справді ми винні?

(На тему польсько-українських пресових інформацій).

У варшавському Бюлетині Польсько-Українському з 19. 6. ц. р. ч. 25. та у „Ділі" з 23. 6. ц. р. ч. 135 появились статті на тему занедбання українцями інформацій про українські справи в польській пресі та серед польського громадянства. Автори обох статей винують за це українців, мовляв, вони замало, а то й зовсім не інформують польського громадянства та польської преси своїми статтями, окремими публікаціями, а то й браком окремого українського щоденника в польській мові. На мою думку обя автори помиляються.

Неодного з найкращих польських публіцистів та редакторів старого типу дали галицьким полякам українці. Ославлений Ян Добжанський, редактор „Ґазети Народової", визначний публіцист і політик — з українського роду. Іван Вагилевич, Захаріясевич, Плятон Костецький, К. Сроковський теж з українського роду. К. Сроковський полишив навіть памятку в українській літературі, циклем „Оповідань" які перед війною видала Українська Видавнича Спілка.

Іван Франко, теж довгі роки був членом і співробітником польських редакцій. Вже в часі війни вийшов у Львові грубий том Ів. Франка „В наймах у сусідів" з перекладом його статтей із польської преси. В основанім „Слові Польскім" при його початках, коли воно не було ще органом ендеків працював у редакції д-р Василь Щурат.

А в польській соціялістичній пресі чи мало працювало українців нераз як головні співробітники та начальні редактори? — згадатиб тільки Мих. Павлика, Миколу і Льва Ганкевича, Володимира і Мільона Темницьких, Теофіля Меленя та ін. У краківській „Критиці" Фельдмана писали Кирило Трильовський, Остап Луцький, Михайло Мочульський. Богдан Лепкий, Степан Чарнецький та ін.

Чи „Молода муза" не підтримувала звязків з польськими письменниками? Василь Стефаник був другом Вол. Оркана та Пшибишевського, Лепкий — В. Оркана і неодного другого.

А про модну сьогодні для Поляків „Гуцульщину" чи проф. Володимир Шухевич не видав великого твору в 5-ти томах спершу по польськи накладом Музею Дзедушицьких у Львові? Так само про аграрні наші відносини появилася книжка Вячеслава Будзиновського у Кракові по польськи „Власносьць рольна в Ґаліції" — а щойно пізніше „Хлопська посілість" по українськи у Львові.

А в часі війни чи не сходилися у Відні українці з польськими журналістами та політиками?

Найважніший заміт про брак українського щоденника в польській мові — це справа, яка вимагає вияснення.

Отже імовірно в 1920 р. д-р Лев Ганкевич та інші, між якими здається були теж тодішній голова Наук. Т-ва ім. Шевченка д-р Василь Щурат, директор Національного Музею проф. д-р Свенціцький (який мав бути видавцем і редактором), зголосили у львівській дирекції поліції видавання українського щоденника в польській мові.

Та тоді дістали заказ видавати такий орган.

Те що поляки жалуються, що нема публікацій в польській мові про український нарід, його значіння, літературу і т. д. не зовсім відповідає правді. Богдан Лепкий у 1930 р. видав обємистий нарис історії української літератури польською мовою, у польському перекладі появилися твори Коцюбинського, Стефаника, Ів. Франка. Мих. Яцкова, недавно вийшли „Мотря" Богдана Лепкого та У. Самчука „Волинь". Певно, що це мало. Але самі поляки не дуже цікавляться нашими справами, доказом чого хочби польські книжки про українців Л. Васілевського, видавці мусіли розпихати потім як висортований товар по знижених цінах.

Особисті зустрічі та дискусії на польсько-українські теми, серед польського громадянства дуже рідкі. От бережанська ґімназія видала поляків, які заняли нині провідні місця в польській державі, їх шкільні товариші-українці є нині теж непересічними громадськими діячами, послами чи сенаторами, письменниками, публіцистами, церковними та освітними діячами. Чи колись запросили нас наші польські шкільні товариші на дискусію? А зрештою і ми і редактори П. У. Бюлетину добре знають, як ставляться галицькі поляки до української справи (нпр. Тернопіль).

Не перечу, що за мало ми інформуємо польську пресу про наші потреби та змагання, але не все ми можемо тут зробити, бо не все це залежить тільки від нас.

А зрештою сказав уже Вол. Оркан про цю справу: „Читаю по українськи. Невжеж це така штука? Тих кілька інших знаків показав мені Влодко Ярош і я тепер не тільки читаю, але й розумію. Ми рішуче замало знаємося і це одна з причин нашої безнастанної гризні. Нарікають мої земляки на ваше нелатинське письмо, але хто ручить за те, що коли ви приймете латинку, то вони будуть ваші книжки читати? Тоді скажуть, що не розуміють ваших слів, щоб ви викинули ваш словник, і так все. Тут треба доброї волі, от що!" (Б. Лепкий: „Три портрети"). Оркан знав добре своє громадянство.

І так воно справді є. Загал польського громадянства не дуже квапиться пізнавати нас. Ними з поляків цікавляться покищо одиниці.

А. Чернецький.

Поразка женевських миротворців у Санджаку.

Женева, 27. червня 1938.

Секретаріят Ліги Націй дістав від Туреччини повідомлення, що вона зірвала всі зносини з ліговою комісією, яка виїхала до Александрети укладати виборчі листи; причиною того кроку була односторонність комісії. Негайно опісля вплинуло до Секретаріяту письмо і від французького уряду, який уважає дальшу діяльність женевської комісії зайвою, бо порозуміння в санджаку осягнено. Сама ж комісія подала до відома Секретаріяту, що її діяльність було унеможливили турки, які гноблять і застрашують арабів, греків та алавітів.. На домагання комісії, щоб увязнених голов громад увільнити, а винних жандармів покарати, відповів французький резидент Барро, що він з огляду на сучасне політичне становище в Санджаку того зробити не може. Супроти такої ситуації комісія припинила від 22. червня свою діяльність; до кінця місяця її розвязано. Але генеральн. секретар Ліги вважає, що коли Рада Ліги утворила комісію для Санджаку, то лише вона, а ніхто інший, може її розвязати; він розіслав обіжник до членів Ради Ліги прохаючи їх виключити справу виборів в Санджаку з програми Ліги і зняти таким способом відповідальність з комісії і Ради, що її вислала.

Така є формальна сторінка справи, та вона має властиво найменше значіння; ціла справа незвичайно складна і типова для сучасних політичних відносин в Европі і на Близькім Сході. У санджаку Александрети витворився справжній ґордійський вузол конфліктів і противенств інтересів, що виходять далеко поза межі санджаку. Джерелом місцевих конфліктів є національні противенства між турками з одного боку та сирійськими арабами й іншими дрібними меншинами з другого боку, які бояться прилучення в тій чи іншій формі санджаку до Туреччини. Сам прихід умовлених континґентів турецького війська до Санджаку викликує серед вірменів острах, що їх виселять. У своїй основі місцевий конфлікт є питанням турко-арабським. І Сирія, що є тепер у мандатній; залежности від Франції, але має надію позбутися цього мандату, не хоче зрікатися Санджаку. З турко-арабського, себто турко-сирійського, конфлікту повстав з одного боку конфлікт між Туреччиною та Лігою Націй, а з другого боку між Туреччиною та Францією. З 42-ох мандатів до парляменту санджаку турки сподівалися дістати що найменше 22, себто абсолютну більшість. При зіставленні виборчих лист (що належало до лігової комісії) виявилося, що вигляди турків невеликі. Це викликало серед турків таке обурення, що Туреччина виявила була навіть намір виступити з Ліги Націй. Цим кроком сподівалася Анкара вдарити не по Женеві, якій справу санджаку було доручено за згодою і Туреччини і Франції, а по самій Франції, яка дуже вагається скласти сирійський мандат та визнати незалежність Сирії. Франція дуже заінтересована у сирійських джерелах нафти; щоб мати від Туреччини спокій у Сирії, французький уряд радо годиться дати більш-менш вільну руку туркам в санджаку. Тому в Парижі йдуть тепер переговори з турецьким послом Суад Давацом, що правда дуже повільно, але у всякім разі з виглядами на успіх. Французький уряд годиться забезпечити туркам їх 22 місць у парляменті, незалежно від національного катастру, отже у значному ступні передати в їхні руки управу краєм. Зовнішню безпеку санджаку запевнять рівні числом французькі і турецькі військові частини.

Порозуміваючись у такий спосіб з Туреччиною, Франція завдає важкий удар авторитетові Ліги Націй, якою вона хоче ще послуговуватися і в найближчому вересні. Але це булаб не найважча жертва, яку Париж готовий скласти на вівтар франко-турецької „приязни". Порозуміння з Туреччиною може відбитися досить зле на франко-арабських взаєминах взагалі. Саме тепер високий комісар Франції де Мартель провадить в Дамаску переговори про експлоатацію джерел нафти в Джезіре, де недавно дійшло до досить поважних робітничих заворушень. Остаточно скріпити франко-сірійську „приязнь" має Еріо подорожжю до Дамаску. Як відомо, він вславився свого часу подорожжю до СССР та москвофільською книжкою, що причинилась і до франко-московського союзу. Завершенням франко-турецького зближення мають бути відвідини міністра Боне у Кемаля Ататурка.

Ця французька політика має і свою відворотну сторінку. Під опікою Франції перебувають не лише сирійські араби, а й три невеликі північно африканські краї з переважно арабським населенням, дуже вразливим на французьку політику супроти арабів у Сирії. В цім відношенні може турко-арабський конфлікт в санджаку наробити Франції не менше клопотів як жидівсько-арабський конфлікт в Палестині наробив їх Великій Британії. Політичне становище Франції тим тяжче, що вона ніяким чином не може покликатися тепер на Лігу Націй. Навпаки прихильники Московщини в Женеві піднесли крик, що Франція зломила засади Ліги на користь Туреччини. Женевський „Журналь де Насіон", що його залюбки передруковують „Ізвестія" називаючи його „органом Ліги" виступив і проти Франції і проти Туреччини з великою статтею під наголовком „Дипльомати порушують всюди пакт Ліги Націй". Ця статтядуже симптоматична для відносин московського уряду до Франції і до Туреччини. Вона є у повній згоді з недавною „передвиборчою" промовою Літвінова проти західних держав, в якій він гостро виступає проти їх „лагідної" політики супроти „фашистівських напасників". І женевський орган прихильників Москви твердить також, що засади Ліги нарушують все, коли йде про інтереси Японії, Італії, Німеччини чи ґенерала Франка. До цих держав прилучує тепер „орґан Ліги" і Туреччину, а посередньо і Францію.

Нема сумніву, що московська дипльоматія в Европі, а московські аґенти по арабських землях, вихіснують широко поразку Ліги в Александреті. Ані франко-московських, ані англьо-московських відносин це без сумніву ані трохи не поліпшить.

М. Данько.

—o—

МАРК ТВАЙН.

Інтервю з кореспондентом.

Сильний, гарний та звинний юнак сів у крісло, яке я подав йому й заявивши, що він приходить від „Денного громобиття", додав:

— Надіюсь, що ви не розгніваєтесь: я прийшов до вас з кількома питаннями як кореспондент.

— Як що?

— Кореспондент.

— Гм! вже знаю. Так... так. Гм! Так... так.

Того ранку я почувався трохи зле. Здавалось мені, що мій дух був справді під мрякою. Але я відразу пішов до скрині з книжками й шукаючи там шість чи сім хвилин я зрозумів, що мені залишається тільки знов звернутись до юнака. Я спитався:

— Як ви це пишете?

— Що як пишу?

— Кореспондент.

— Господи Боже! Чому ви хочете написати це слово?

— Не хочу його написати; я хотів би тільки знати, що воно означає.

— Ах, це справді дивно, їй-богу! Можу вам сказати і скажу вам, що воно означає. коли...

— О, гаразд, гаразд. Це вистачить. буду вам дуже вдячний.

— Кор-кор-рес-рес, кореcп...

— Пишете отже з одним „р"

— Очевидно!

— О, тому це дало мені стільки марної праці.

— Ах, дорогий пане, як писалиб ви?

— Ну, я... я... ані сам не знаю. Я взяв науковий слівник та глядав і шукав взаду в додатках думаючи, що знайду його там між образками. Але я маю дуже старе видання.

— Ах, шановний пане, того образка не знайшлиб ви і в найновішім вид.... пане добродію, прошу вибачення, не маю наміру вас образити, але ви не здаєтесь мені таким... таким... інтеліґентним, як я надіявся. Не візьміть за зле... прошу, тільки не візьміт це за зле.

— О, прошу, не прохайте вибачення! Вже часто говорили мені люди, що нерадо підлизуються, бо й не мають чому підлизуватись, що я в цім огляді подивугідний. Так... так: усі говорять про це з радістю.

— Дуже радо вірю. Але, щоб я не забув іще про одне питання. Ви знаєте безсумніву, що тепер стало звичаєм у журналістів та репортерів звертатись з питаннями до кожної особи, що стала славною.

— Справді? Про це я ще ніколи не чув. Це дуже цікаве. Як і навіщо це робиться?

— (О! ну... ну... ну... це відстрашує) ...Требаб в деяких випадках робити це під загрозою; однак звичайно робиться це так, що журналіст ставить запити, а запитаний відповідає на них. Тепер це в моді. Чи дозволите мені, щоб я поставив вам кілька запитів, з яких для публики зійшлоб належне світло про найважніші сторінки вашого громадянського і приватного життя?

— З охотою... з охотою. Хоч я маю дуже злу память, але думаю, що від на цім не дуже залежить. Себто, я маю нетривку память, дивоглядно неточну. Деколи втікає навскач, а деколи требаб чекати і чотирнацять днів, щоб вона пригадала собі, що треба. Це мені осоружне.

— О, це не шкодить, але колиб ви постарались зібрати її докупи.

— Постараюсь. Зберу ввесь свій ум і думки.

— Дякую. Чи можу почати?

— Можете.

Питання: Кілько вам літ?

Відповідь: Девятьнацять в червні.

Пит.: Справді? Я думав, що ви маєте трицять пять або шість. Де ви народились?

Відп.: В Міссурі.

Пит.: Коли ви почали писати?

Відп.: В 1836 р.

Пит.: Що? Як це можливо, коли ви маєте ледви девятнацять літ?

Відп.: Не знаю. Воно і мені видається якось дивним.

Пит.: Справді видається. Кого ви вважаєте найвизначнішим мужем, якого ви спізнали?

Відп.: Аарона Берра.*)

Пит.: Але Аарона Берра ви не могли ніколи пізнати, коли ви маєте тепер двятьнацять літ...

Відп.: Ну, коли ви знаєте про мене більше як я, то чому ви питаєтесь мене?

Пит.: Це мені тільки так прийшло на думку, нічого іншого. Як ви познайомилися з Берром?

Відп.: Ну, я був випадково на його похоронах і тут він мене напімнув, щоб я так не кричав, а...

*) Полковник Аарон Бер Burr заступник президента Джеферсона, що визначився тим, що 12. липня 1804 р. застрелив в двобою Олександра Гамільтона співавтора конституції Злучених Держав Північної Америки. (Прим. перекл.)

Нова сторінка в історії Австрії.

IV.

ПРОЛОМ „ЧЕРВОНИХ“ ПІД ТЕРУЕЛЕМ І ЗВЯЗАНІ З ЦИМ КОМБІНАЦІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ.

В Еспанії „червоні“ проломили несподівано фронт націоналістів та заняли Теруель. На поміч червоним негайно прискочила пропаґанда світової ліберально-фінансової і лівої преси, яка стала трубіти про близький кінець авантури кровожадного фашиста Франка в Еспанії, і про розвал та незгоди між еспанськими націоналістами.

Рівночасно, немов на команду якогось єдиного центру всіх інтернаціоналістів цілого світа, стали у всій „світовій“ пресі появлятися коментарі про велике розпорошення італійських військ: в Італії, Абисинії, Лібії та Еспанії, та про те, що властиво Абисинія нібито стала гробом італійської фінансової та фізичної сили, — одним словом: в Італії дуже погано. Інші коментарі переконували світ, що вже надходить кінець і Гітлерові. Бо в Німеччині нібито панує велике невдоволення з націонал-соціялістичного режіму, головно серед армії; що навіть серед самих провідників панує велика незгода; що головна команда армії та великі промисловці є проти націонал-соціялістичного режіму та тільки чекають нагоди, щоб з ним покінчити а самим перебрати в руки владу. (Про невдоволення пруських ґенералів та промислових маґнатів націонал-соціялізмом ми ні трохи не сумніваємося. Сензація зовсім не в їх невдоволенню, але в тім, що симпатії фінансових та лівих інтернаціоналістів і пацифістів опинились нараз по стороні колись зненавидженої ними пруської армії через її „мілітаристичний дух“ та по стороні промислових маґнатів, яких інтернаціоналісти нараз стали проголошувати „поміркованими“ елементами в Німеччині. Нас і не дуже здивувалоб, якби показалося, що ті „помірковані“ ґенерали і фінансово-промислові маґнати були менше прихильні союзові з Італією, а більше пертрактаціям з інтернаціональною фінансієрою, навіть з Москвою. В цьому світлі остання перемога Гітлера і націонал-соціялізму над пруським ґенеральним штабом та промисловими маґнатами є власне запорукою продовження дотеперішньої німецької політики, себто союзу з Італією та боротьби проти фінансового та комуністичного інтернаціоналу).

Згідно з цими коментарями також і Японія властиво внутрішньо розчетвертована між ґрупою мікада, токійською владою, командою армії в Китаю та командою фльоти, кожна з яких нібито робить свою власну політику. Японська кампанія мовляв застрягла проти Китаю на мертвій точці, японці перечислилися і вже починають жалувати цілої „авантури“; та й американський президент Рузвельт вже ніби перехиляється в сторону бойкоту і морської бльокади Японії, що очевидно потягне за собою і гострійший курс Великої Братинії проти Японії.

Без сумніву, Німеччина й Італія мають свої труднощі і внутрішні проблеми таксамо, як їх має Японія, Анґлія та кожна інша держава. Але ціла штука „доброї“ пропаґанди лежить в тім, щоб не виссати з пальця якісь зовсім неможливі речі, але щоб так упорядкувати і в такому світлі та в такій співгрі представити до якоїсь міри правдиві факти і події, щоб цілий образ викликав в умах людей бажане для цілей пропаґанди враження.

Одночасно почали в пресі виринати щораз частіше і впертіше всякі поголоски про Австрію, про можливість реставрації Габсбурґів, якою можнаб ще перешкодити Гітлерові втілити Австрію до Німеччини, бо — мовляв — на Італію годі покладатися, що вона не пустить Гітлера до Австрії, тому власне, що італійська армія сильно розпорошена, а сама Італія фізично і фінансово виснажена.

І справді годі було думати, що Італія буде й далі піддержувати ту спекулятивну владу в Австрії, яка не лиш не переводила в життя умов з Італією, але — опинившись під впливами міжнародньої фінансієри робила з Австрії відбивну площу проти Італії!

* * *

Ціль цієї кампанії та пропаґанди „світової“ ліберально - фінансової та лівої преси можна було собі пояснити трояко. Поперше, інтернаціоналісти всіх напрямків самі вже були втратили надію на перемогу „червоних“ в Еспанії без отвертої і видатної інтервенції Франції. Щоб Францію до цієї отвертої інтервенції намовити (Блюм та його „людовий фронт“ були до цього охочі кожної хвилини, але їх не пускав до цього мабуть французький ґенеральний штаб та уряд Великої Британії), треба було конечно вказати публичній опінії на якийсь успіх червоних в Еспанії, роздути цей успіх пропаґандою та пресовими коментарами, дальше змалювати внутрішню ситуацію в Німеччині, Італії, національній Еспанії та Японії у світлі безсилля, роздвоєння та щораз більшого розкладу, врешті заговорити і про буцім-то охоту Америки та Анґлії зачати бльокату Японії. Мовляв: „Вороги крайньо слабі та оточені, отже настав час ударити“.

Дальшою ціллю інтернаціональної пропаґанди було: Якщо таки не вдасться намовити Франції до інтервенції в Еспанії і так спричинити світову війну (з метою знищити Німеччину й Італію), то принаймні треба створити ще одно огнище, з якого згодом таки колись моглаб ця світова пожежа початися. Цим новим огнищем мала стати Австрія. Все складалося прекрасно. Напруження між Німеччиною й Австрією можна було постійно степенувати при помочі ріжних фінансово-економічних шикан та інтриґ. Поголосками про Габсбурґів можна було дражнити та тримати в постійному напруженні та поготівлі держави Малої Антанти й іНмеччину, а поголосками про аншлюс знов Малу Антанту, Італію, Францію та ще ось так підложити міну під вісь Рим-Берлін. При тім в середині самої Австрії можна було всіми цими поголосками та інтриґами розсварити всіх і так створити напруження, яке кожної хвилини могло вибухнути полумям громадянської війни. А тоді вже Німеччина мусілаб йти на поміч націстам, Італія католикам, може й монархістам і всі інтернаціоналісти світа на поміч австрійським марксистам і „демократам“. Дійсно ідеальна країна для всяких інтриґ, щоб викликати світову війну! Попросту друга Еспанія!

Вкінці: якби таки не вдалося випровокувати війни ані Еспанією ані Австрією і шанси

Пит.: Господоньку Боже! Коли ви були на його похоронах, то він мусів бути мертвий, а коли був мертвий, то що йому було до того, чи ви кричите, чи ні?

Відп.: Не знаю. Він був у тих справах від народження дивак.

Пит.: Але це мені ніяк не влізає в голову. Говорите, що він з вами балакав, а водночас, що він був мертвий.

Пит.: Може не був мертвий?

Відп.: Я вже вам сказав, що він був мертвий.

Відп.: Ну, хтось говорив, що був, а інший знов говорив, що ні.

Пит.: А що ви про це думали?

Відп.: О, це мене не обходило! Цеж не був мій похорон.

Пит.: Але чи ви..., щодо цього ми ніколи не погодилисьби. Дозвольте спитати вас про щось інше. Котрого дня ви народились?

Відп.: В понеділок, дня 31. жовтня 1693 р.

Пит.: Як? Цілковита неможливість! Тоді ви малиб мати стовісімдесять літ. Як ви це поясните?

Відп.: Я це взагалі не поясную.

Пит.: Але раніше ви сказали, що ви маєте тільки девятьнацять літ, а тепер прикидаєтесь стовісімдесятьлітнім. Це жахлива суперечність!

Відп.: Ах, ви її замітили? (Стискає йому руки). Багато разів мені здавалось, що це — суперечність, але я взагалі не був у силі дійти до пізнавання правди. Який бистрий ум ви маєте!

Пит.: Дякую вам за комплімент, коли я заслуговую на нього. Чи ви мали або чи маєте братів та сестер?

Відп.: Гм... думаю... думаю... мабуть... так... але я їх не пригадую собі.

Пит.: Ну, це найподивуґідніше твердження, яке я колинебудь чув!

Відп.: Чому ви так гадаєте?

Пит.: Якжеж інакше я можу гадати! Ось погляньте сюди. Чий цей образ на стіні? Чи це не ваш брат?

Відп.: О, так, так, так! Тепер пригадую собі; це був мій брат. Це Віліям... Ми називали його Біл. Нещасний старий Біл!

Пит.: Як? Чи він уже вмер?

Відп.: Ах, догадуюсь тільки. Ми цього ніколи рішучо не знали. У цьому саме полягає велика загадка.

Пит.: Це сумно, дуже сумно. Щож, він щез?

Відп.: Ну, так, до певної міри. себто звичайним способом. Ми його поховали!

Пит.: Ви його поховали? Поховали і не знаєте, чи він мертвий, чи живий?

Відп.: О, ні! Це вже ні! Він був досить мертвий.

Пит.: Ну, признаюсь, що я цього ніяк не розумію. Коли ви його поховали й знали, що він мертвий...

Відп.: Ні! Ні! Ми тільки догадувались, що він умер.

Пит.: Ага, вже знаю! Пробудився, правда?

Відп.: Ручу, що ні!

Пит.: Ну, про щось подібне я не чув іще, від коли я живу. Хтось умер. Когось поховали. У чомуж та загадка?

Відп.: Ну в тому уся закарлючка. Гляньте, ми були близнята — небіжчик і я, — а коли ми мали тільки два тижні, нас замінили у купелевій ванні, а один із нас утопився. Але родина не знала, котрий саме втопився. Декотрі думали, що це був я.

Пит.: Це справді цікаве! А що ви про це думаєте?

Відп.: Тільки Бог це знає! Дав би я цілий світ за те, якби я це знав. Ця важна, ця ґрізна загадка покрила хмарою ціле моє життя. Але я виявлю тепер тайну, якої я не зрадив ще жадній живій душі. Один з нас мав особливий знак... велику бородавицю на лівій руці; це був я. А це дитя утопилось!

Пит.: Ну, гаразд! Не бачу у цьому якоїсь тайни.

Відп.: Ви не бачите? Зате я бачу! Одначе я ніяк не можу збагнути, як наші батьки могли бути такі сліпі, що повірили й похоронили іншу дитину? Але, пссс!... Не говоріть про це голосно, бо ще міг би хтось з наших почути. Бог знає скільки і без того вони витерпіли терпінь та турбот.

Пит.: Гаразд: думаю, що тимчасом я маю досить матеріялу. Я вам дуже вдячний, що ви для мене стільки намучились. Але та загадка про похорон Аарона Берра дуже мене зацікавила. Осмілююсь вас попросити, щоб ви мені ласкаво сказали, чому ви висловили свій осуд, що Берр був дуже знаменитим мужем?

Відп.: О! Це була тільки дрібниця. Цього певно ані один на пятьдесять людей не замітив би. Коли скінчилась похоронна промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Берр сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

— Після цього кореспондент чемно відійшов. Він був чудовим співбесідником і я справді жалував, що він уже відійшов.

Переклав Федір Беркут

війни малиб остаточно впасти, то при піднесеному штучно военному настрою і при піднесених курсах акцій военного промислу в цілому світі могли були великі міжнародні фінансові спекулянти принаймні зі зиском випродати ці (сконцентровані в їхніх руках) акції военнопромислових підприемств дрібним, незрячим буржуям і їх вдовам, а самі перейти остаточно на акції мирового промислу. Як каже приповідка: „Як нема мяса, то добра псові й муха".

(Докінчення буде.)

Р. М—кий.

Хроніка Совітської України.

ЩОСЬ НЕВИТАНЦЬОВУЄТЬСЯ З ОПЕРОЮ „ЩОРС".

Як відомо, 3 роки працюють вже і над фільмою „Щорс" і над оперою тієї назви. Ясно, завдання не з легких. Треба-ж показати цього самого Щорса і як „легендарного героя" саме совітської України і водночас так, щоб не було в ньому нічого українського; показати, що він відгравав велику ролю у военних подіях, але одночасно і не таку вже велику, як найголовніші „вожди". А крім цього і політичні події примушують переробляти багато. З початку показувалося співпрацю Щорса і з Якіром, і з Примаковим, і з Антоновим-Овсієнком, а потім, коли їх викреслено з історії, доводилося викреслювати це і з опери і з фільми. З фільмою взагалі щось сталося і про неї нічого вже не чути, а з трьох опер, що їх заповідали, залишилася тільки одна —Лятошинського. Її передали київському оперовому театрові, який опрацьовував оперу повних три місяці за вказівками „дружини легендарного начдива Миколи Щорса — Фруми Юхимівни Ростової-Щорс", виведеної в опері під іменем Лії.

Оперу показали делегатам XIV-ого зїзду КП(б)У, але великого захоплення вона не зустріла, зроблено багато зауважень; зазначали, що Щорс мусить бути подібнішим до полководця; що він мусить бути всюди попереду, але, розуміється, не висуваючи себе; що в опері треба значно виразніше подати допомогу російського пролетаріяту українському у бойовій обстанові; що не слід підкреслювати смерть Щорса, як великий удар для червоної армії; що занадто перебільшено ролю Лії, яка відводить самого Щорса на другий плян; що треба посилити в опері українські народні мотиви; що зовсім неправильно потрактовано в опері типи гайдамаків, що їх виведено не як бандитів, а якусь зорганізовану, культурну у військовому відношенні силу... В усякому випадку опера і після цього ще світу не побачила

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО У ЛЕНІНГРАДСЬКОМУ МУЗЕЮ.

В ленінградському державному центральному музеї етнографії йде праця перед відкриттям постійного українського відділу, який має охопити історію України від найдавніших часів. Там зібрано вже велику колекцію килимів від XVIII. до XX. століття; вишивок, спеціяльно зроблених для запорізьких церков XVII. віку; вишивок взагалі; писанок (понад три тисячі штук); українського одягу (коло 4.000 експонатів); кераміки; гуцульських виробів, що є свого роду унікатом (здається їх взяли у Львові підчас великої війни). Перед відкриттям відділу мають зорганізувати у серпні тематичну українську виставу; для цього цілий ряд працівників музею має виїхати до України для збирання потрібного матеріялу... При цьому виринає мимоволі запитання: чому це все мусить бути в Ленінграді, а не дома, в музеях України?! Але потім приходить до голови, що може збирати скарби українського мистецтва в Ленінграді легше, безпечніше, надійніше ніж в Україні. Така уже діялектика дійсности на нашій славній Україні.

СЦЕНАРІЙ З ЖИТТЯ ШЕВЧЕНКА.

Український письменник С. Голованівський написав сценарій „Поетова доля", в якому висвітлив період життя Шевченка до заслання. На обговоренні серед письменників відзначали високий ідейно-мистецький рівень сценарія. Якщо останнє треба розуміти не „діялектично", а в простому змісті, то боїмося, що цей сценарій, другий з життя Шевченка, за ввесь час істнування УССР, не скоро побачить світ

АНСАМБЛЬ ІМЕНИ ЛЕОНТОВИЧА.

А повна його назва Чернигівський ансамбль української пісні й танцю імени Леонтовича. Він є найстарший у Совітській Україні, бо засновано його ще 1920 р. Він недавно повернувся з своїх гостинних виступів у Таджикистані і Туркменістані. На початку липня він виїздить взяти участь у двомісячнику українського мистецтва на Уралі... Справді сумна діялектика.

РЕСТАВРАЦІЯ ПАМЯТНИКІВ ПОЛТАВСЬКОГО БОЮ.

Уряд УССР відпустив 135.000 карбованців на реставрацію і ремонтування памятників, споруджених свого часу у Полтаві на згадку полтавського бою.

ПРОГРАМА КУРСУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ.

Інститут історії Академії наук УССР підготував до друку програму курсу історії України від стародавніх часів до наших днів для університетів та педагогічних інститутів.

ТВОРИ ДРАМАТУРҐА І. КОЧЕРГИ.

Державне літературне видавництво видало збірку пєс Кочерги, а саме: „Майстри часу" (пєсу відзначили третьою премією на всесоюзному конкурсі), „Підеш — не вернешся", „Свіччине весілля" і „Алмазне жорно".

СКАРБ.

Підчас розкопок у Києві знайдено скарб річей з княжих часів, серед них золоті сережки, браслети, ланцюжок завдовшки в 62 центиметри, намисто з великих медаліонів, тощо.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 3. липня (21 червня) 1888.

АНҐЛІЙСЬКА ПОЛІТИКА.

„У справі англійської політики в Европі пишуть з Льондону так: Англійському політикові дуже важко рішитися, яке становище має заняти Англія в концерті европейських держав на випадок якихсь запутанин в майбутности. Ця суперечність проявляється також у статтях „Пель-Мель Ґазетти" про війну та мир, які є наслідками подорожі редактора тієї газети п. Стіда по Европі. Він каже так: „Коли ми не можемо грати кращої ролі, як перед вибухом останньої турецько-російської війни, то краще триматися політики абсолютної невтральности, бо краще бути трупом і числом, як божевільним і чортом".

НІМЕЦЬКО-РОСІЙСЬКІ ВЗАЄМИНИ.

„До „Кройц. Цайтунг" доносять з Петербурга, що з найближчого окруження царя вийшла вістка, що кн. Бісмаркові вдалося відклонити Росію від союзу з Францією. Між Німеччиною і Росією настали тепер дуже добрі відносини, а публика матиме незадовго дуже добрі докази цього. Факт, що оберпрокурор св. синоду, Побєдоносцев, який, як відомо, є покровителем панславістів, виїхав в теперішню дуже важну пору на відпустку до Вільдбад на купелі, уважають за важну познаку, що значніший панславістичний рух в Росії поставили тепер на другий плян".

ВОДНІ БУДОВИ В ГАЛИЧИНІ.

„Водні будови на кошт держави почнуться в найближчому часі на деяких ріках в Галичині. А саме: цього року призначили на водні будови на Дунайці коло Нєцєчи і Пшибислович 10.721 зр., коло Пасіки Отфинівської 29.920 зр., а на будови на Дністрі під Єзуполем 23.245 зр.

ПЕРШІ ПОЧИНИ ДО ЗАСНУВАННЯ МЕДИЧНОГО ВИДІЛУ ПРИ ЛЬВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

„Вінер Альґ. Цайтунґ" повідомляє, що міністерство освіти вирішило вибудувати при львівському університеті новий будинок, де примістилисяб природничі відділи університету. Це була би одна з перших умовин основування медичного виділу. Кошти цієї будови мають вставити вже в буджет 1889 р.".

Українські делеґації з Холмщини на авдієнції в міністерствах віроісповідань і внутрішніх справ.

Варшава, 30 червня 1938.

В останніх двох тижнях майже щодня прибувають до Варшави (часто пішки!) делеґації православного українського населення з Холмщини для інтервенції в поодиноких міністерствах у справі закритих чи розібраних адміністраційною владою церков.

Поодинокі делеґації обходять у Варшаві всі можливі уряди й установи, в яких надіються знайти підтримку й охорону у своїй кривді. В міністерстві віроісповідань українські делеґації приймає здебільша сам віцеміністр **Александровіч**, у м-стві внутрішніх справ начальник національного виділу при Президії Ради Міністрів дир. **Папроцький**. Оба державні мужі подрібно цікавляться всіма справами, звязаними з подіями на Холмщині і збирають матеріял про настрої від делеґатів.

Треба підкреслити, що всі делеґати — це переважно свідомі селяни, що приїздять, або приходять часто власним коштом. В останніх днях були на авдієнції в обох згаданих міністерствах селянські делеґації з таких місцевостей Підляшшя і Холмщини: Хмільок, Липини, Депутатичі, Серебрище, Могильниця, Ліщани, Свіже, Сліпче, Городло Верешин, Бусьно, Неледва, Стрільці, Замостя, Шевня, Комарів, Ходиванці, Угнин і Любень.

Ваш кореспондент мав нагоду розмовляти з деякими з тих делеґацій.

Селяни висловлюють своє вдоволення з того, що високі державні достойники їх чемно приняли, мають надію, що уряд прихильно поставиться до їх слушних домагань та направить кривду, яку спокійному населенню заподіяли повітові адміністраційні чинники.

Так обіцяв м. і. багатьом делеґаціям віцемін. Александровіч, заявивши тільки, що, на думку уряду, нема потреби відкривати православні церкви в тих місцевостях, де мало українців, чи де є близько етатова православна парохія.

Дир. Папроцький поінформував м. і. сьогодні селян Дмитра Гринюка та Пилипа Муховецького, делеґатів з Грубешівщини, що до міністерства вплинуло 70 прохань православного населення з Холмщини та що уряд візьме лише ті з них на увагу, які відносяться до околиць справді з перевагою українського елементу.

Часто-густо довідуються здивовані селяни в міністерствах, що вина за теперішній стан заде на... вищу духовну православну владу. Деякі делеґації інтервеніювали теж у цивільній канцелярії президента держави — а всі, зрозуміло, шукають захисту перш за все у Православній Митрополії і Консисторії.

НАДЗВИЧАЙНА МІСІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ ВЖЕ РАДИТЬ.

„Діло" заповіло вже, що митрополит Діонисій скликав **надзвичайну місійну конференцію-нараду** делеґатів православного духовенства і населення з Холмщини. Відкриття цієї конференції відбулося сьогодні вранці в тутешній митрополичій палаті. Конференція має суто внутрішній характер і, зрозуміло, представників преси туди не допустили.

Проте з дуже добре поінформованих кол довідуємося, що наради делеґатів під проводом митрополита Діонисія та епископа Симона мають надзвичайно цікавий і піднесений характер. Слово забирає не лише духовенство, але і прості селяни, що подрібно розповідають своїй духовній владі про події, настрої та ситуацію на місцях. Подрібні ревеляції з тієї конференції передамо в окремому інтервю і її учасниками після закінчення нарад, тепер подаємо тільки персональний склад самої конференції. Бере в ній участь усе варшавське православне духовенство, всі декани з Холмщини й Підляшшя (6), делеґати духовенства (м. і. відомий з багатьох останніх процесів о. Іван Олійник з Хмільча, о. Коробчук з Красноставщини й інші), врешті делеґати інтеліґенції (б. пос. Любарський, дир. Рочняк) та багато селян.

НА ХОЛЩИНІ ЦЕРКВИ ПЕРЕПОВНЕНІ.

При нагоді інформуємо, що — як розказують делеґати — всі церкви на Холмщині й Підляшші переповнені, а комунізм спливає мов з водою. В Грубешові, Матчі, Дубенці, Тарногороді та багатьох інших місцевостях відбулися тисячні здвиги православного населення. На святі в Яблочині 25. червня ц. р. тисячі народу на колінах повзали чверть кільометра за митрополитом до церкви.

Гром.

Вийняткове становище англійської нації.

НОВИЙ ЧЛЕН „ФРАНЦУСЬКОЇ АКАДЕМІЇ" ПРО АНГЛІЮ.

Склалося так, що саме напередодні приїзду англійської королівської пари до Парижа, Французька Академія прийняла у свої члени французького письменника Андре Моруа, що найбільше з усіх франц. письменників присвятив своїх творів Англії. Цей вибір перевели навіть у дусі такого „політичного" моменту. Тепер уся Франція живе під знаком англійського політичного і культурного сезону: безупинні візити англійських державних мужів, англійських мистців (вистава англійського мистецтва в Люврі та непроглядної юрби англійських туристів, а корунуванням цієї „антант кордіяль" буде приїзд короля і королеви Англії до Парижа.

Андре Моруа є автором знаменитих життєписів: Байрона, Шеллея, Дізраелі, Едварда VII., автора цілого ряду нарисів про англійську літературу, врешті блискучої історії Англії.

Він є теж подекуди духовим оборонцем англо-французького культурного і політичного зближення. Ми писали колись на сторінках „Діла" про театральний англійський сезон у Парижі та про враження, яке була викликала у Парижі англійська песа в його перерібці п. н. „Королева Вікторія". Сьогодні дозволимо собі навести кілька рядків із твору Андре Моруа „Історія Англії", де він знаменито характеризує вийняткове становище англійської нації:

„Ми мусимо завжди памятати, що ми є сусідами, але не частиною континенту. Цей вислів Болінґброка — дефініює оригінальне становище Англії. Вона є сусідкою континенту, так що з пляжі біля Кале бачимо білі скелі Дувру. Що за спокуса для наїздника! Цілі тисячі років вона була злучена з Европою, а Темза довгий час впливала до Рейну. Тварини, які по ледяній добі жили в Англії і перші ловці, що полювали на них, прийшли з Европи суходолом. Хоч таке не глибоке і хоч таке вузьке те рамя моря, що відділює сьогодні англійський острів від Бельгії і Франції, то всеж воно створило тому краєві, якого воно боронить, особливу долю. Англія є островом, але це не означає, що вона відокремлена. Европа є надто близько, щоб острівні ідеї і звичаї англійців, були без домішки. Можна навіть твердити, що ця острівність є більше людським ділом, ніж явищем природи. На початку її історії на Англію нападали, як і на всі інші землі, і вона дуже зле боронилася. Вона жила тоді хліборобством і скотарством. Її мешканці були радше пастухами і хліборобами, ніж купцями або моряками. Щойно далеко пізніше, коли англійці збудували сильну фльоту та стали почувати себе безпечно, хоронені добре бороненим поясом моря, вони відчули справжні користи своєї острівности, що звільнила їх від страху наїздів і на кілька століть теж звільнила їх від військових потреб, які верховодили політикою інших націй. Таким робом вони могли теж випробовувати в себе і то без ніякої школи, нові форми правління.

Щасливий припадок схотів, що найдоступніша частина, ця південно-східна долина Англії, лежить напроти Европи. Колиб земля острову була похилилася в інший бік, то кельтійські і скандинавські морські розбишаки булиб відкрили в перших своїх подорожах тільки недоступні гори, і ледви чи котрийнебудь з них намагався би ввійти у той край. Тоді історія того краю булаб виглядала зовсім інакше. Однак приплив моря заносив кораблі ген далеко до добре хоронених річних гирл; крейдяні поклали порослі землею дозволили ближче пізнати острів, без того, щоб запускатися в ліси чи мочари; вкінці і підсоння було тепліше, ніж в інших землях положених в тій самій географічній ширині, бо Англію обвіває зимове тепло ґольфу, створене мокрими і теплими мряками океану. Отже всі ті риси того побережжя заохочували наїздника, що був одночасно і творцем.

Ця доступна Англія є положена на кордоні, що відділює романські і германські мови (нині фляманську мову від французької). Отже їй було призначено прийняти післанців романської та латинської культури, як теж і післанців тевтонської культури. Ця обставина дозволить їй в ході історії витворити із сполуки елементів тих двох культур, свою власну національну культуру. Саме тим Англія глибоко відріжнюється від Франції або Італії, де не зважаючи на деякі ґерманські впливи, верховодить постійно латинський елемент, як теж і від Німеччини, для якої латинська культура була завжди тільки прикрасою, яку часто Німеччина відкидала з відразою. Тричі римською займанщиною, християнством і за посередництвом норман, Англія ввійшла в контакт з латинським світом, який залишив в Англії свій глибокий слід. Може виглядати це парадоксально, але так воно є: становище Англії у світі змінилося між XV-им і XVII-им століттям. Для народів старовини і середневіччя ті землі оповиті мрякою були кінцем світу. Це далека Тюле, маґічна; нелюдська, така близька до пекла. Поза тими скелями, в які вдаряють великі хвилі океану, починається на заході безкрає море, на півночі вічні леди. Тільки найвідважніші заходять туди, щоб шукати за золотом, перлами, далі за вовною, але хтож з них міг передбачити велитенську майбутність тих островів? Уся людська діяльність відбувалася тоді посередньо, чи безпосередньо в басейні Середземного Моря. Щойно баріера Іслєму, відкриття Америки, а передовсім еміграція пуритан переставила купецькі шляхи і зробила з британських островів, що лежать напроти нового світу, найдальше висунену морську базу Европи.

Вкінці у XVIII-ому і XIX-ому століттях, ця острівність дозволила Англії надати собі під охороною своєї фльоти більше внутрішньої свободи, ніж могли мати народи континенту і завдяки тій фльоті здобути світову імперію. Верховодство над морями, це розвязка проблеми національної оборони, яку накинуло Англії її географічне положення, і воно пояснює подекуди імперіяльну історію цієї нації. Винахід літака є для Англії найважнішою й найнебезпечнішою подією нашого часу".

*

Поруч Андре Моруа працює у Франції ще й цілий ряд інших французьких учених, письменників, публіцистів і мистців, що безупинно і послідовно присвячують свій талант справам Англії та її імперії. Згадаємо тут тільки для прикладу імена Жака Барду, проф. Сіґфріда, Поля Морана і ін.

Політична співпраця двох народів вимагає постійного контакту інтелектуального світу. Буває часто, що саме цей інтелектуальний світ стає авангардою такого зближення.

Тимто не дивно, що вся Англія приняла вістку про вибір Андре Моруа в члени рішелієвської Академії одноголосним вдоволенням, вважаючи, що він займаючи фотель у найвищій науковій установі Франції буде „відповідною людиною на відповідному місці".

Юрій Студинський.

З українського життя на Буковині.

УКРАЇНСЬКІ АРТИСТИ З ВОВЧИМ БІЛЄТОМ.

Артистам українського театру в Чернівцях пп. Іванові Дудичеві, А. Дудичевій, Іванові Дутці та Сидорові Терлецькому заборонила румунська влада виступати на будьякій сцені на терені цілої Румунії. Як причину заборони подали, що вони ірредентисти. Всі три артисти — це єдині у нас здібні режисери. Щороку обїздили вони з українськими виставами цілу Буковину і Басарабію. Тепер всі українські вистави заборонені, але якби і прийшов дозвіл, не буде кому поставити песу.

АРЕШТУВАННЯ.

У с. Вилавчу арештувала жандармерія селянина Дмитра Стасюка за те, що вулики його пасіки були помальовані на жовто-блакитно.

У с. Ростоках (Вижниччина) арештували селянина Михайла Різуна за те, що збирав добровільні датки на український Народній Дім.

У Вишилівці арештували студентів Дмитра Звізду та Геліоса Малика за „українську пропаганду".

Всіх арештованих відставила жандармерія до воєнного суду в Чернівцях.

ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ.

Заслужене з передвоєнних часів освітнє Т-во „Руська Бесіда", централя в Чернівцях, святкуватиме в січні 1939 р. 75-ліття свого існування. Т-во задумує відсвяткувати свій ювілей святочною академією та виданням ювілейного альбому.

ДИТЯЧА ВИСТАВА.

Відома у нас режисерка народніх та дитячих вистав п. Одарка Князька підготовляє чергову дитячу виставу, яку виставить Т-во „Жіноча Громада". Песи „Цвіт папороти" та „Сон весняної ночі" виставлять у рямках великого народнього фестину.

НАШІ ПРОМИСЛОВЦІ.

Інж. Хемік Волод. Ґулка та правник Максим Тарко заснували виріб́ню мила „Таромар". Ініціятори працьовиті та рухливі, тому треба сподіватися, що їх почин матиме успіх.

Дм. Хмара.

З діяльности українських студентів у Празі.

У Празі перебуває на студіях багато студентів зі всіх закутин наших земель: з Вел. України, Галичини та Закарпаття. І хоч вони перебувають у злиднях, не сидять бездільно, але на кожнім кроці поширюють знайомість української культури між чужинцями.

В січні цього року студенти основували „Український Академічний Музичний Гурток", який спільно з „Українським Академічним Хором" поставив собі за ціль пропаґувати українську пісню не тільки між українським громадянством, але теж між чужинцями концертами і виступами в радіо. „Музичний Гурток" має 12-членну мандолінову оркестру з гітарами, що виступає або в повному складі, або в зменшеному в супроводі скрипки та фортепіяну. Диригує талановитий студент п. Окар Калер, який є душею і тілом цілого гуртка.

До цього часу „Музичний Гурток" виступив кілька разів на забавах українського громадянства і на ріжних українських академіях. Крім цього виступив двічі в радіо. Приємно було почути на хвилях етеру чудові українські мелодії, що їх відтворив згаданий гурток. Щодо виконання не можна робити закидів, бо орхестра вміла якслід віддати духа української пісні, що є великою заслугою диригента О. Калера.

Довідуємося, що 13-го липня ц. р. кошицька радіостація надаватиме авдицію під назвою „Кличемо вас до Праги", яку виконає „Музичний Гурток" при співучасти „Студентського Драматичного Гуртка".

Бажаємо українським студентам якнайкращого успіху в їх корисній праці!

Беркут.

Закарпаття.

„НОВА СЦЕНА" КРАЄВИМ УКРАЇНСЬКИМ ТЕАТРОМ.

Надзвичайні загальні збори „Дружества Руський Театр" відбулися в Ужгороді за головуванням предсідника д-ра Мих. Бращайка у присутності всіх членів і представників трупи. У програмі була зміна статутів, на основі чого дружество від нині має таку урядову назву: „Нова Сцена Український Театр, дружество з обм. порукою в Ужгороді". Далі збори вислухали звіту представників трупи і постановили дальшу програму театру. Від 7. липня почнеться драматична школа (7 тижнів) для членів трупи під веденням фахівців. Після закінчення школи переведуть іспити. Дальше рішено домагатися краєвої і державної субвенції для цього одинокого українського театру на Закарпатті. Підчас загальних зборів приступило багато нових членів-пайщиків.

По широкому світі.

Мадярський премієр Імреді з міністром закордонних справ Канією виїде з офіційною візитою до Риму, опісля до Берліна.

Італія підпише 5. ц. м. у Токіо торговельний договір з Японією та Манджурією.

Мексиканська конференція праці домагається, щоб усунути з краю жидівських промисловців, які спричинили там крізу.

Совітський уряд розписав 5-міліонову внутрішню позичку на третю пятирічку.

Румунський військовий суд засудив 19-ох діячів „Залізної Гвардії, на 1—9 років вязниці, а одного увільнив.

Японський уряд заперечив поголоску з китайських джерел, немов би японська армія вживала на китайському фронті трійливих ґазів.

ФРАНКО-ТУРЕЦЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ПОРОЗУМІННЯ У СПРАВІ АЛЕКСАНДРЕТИ.

У пятницю вечором мін. Бонне заявив на пресовій конференції, що в найближчому тижні парафуватимуть франко-турецький пакт приязни, якого метою є забезпечити рівновагу сил і „статус кво" у східному басені Середземного моря. Крім того заключено штабовий договір, що зясовує франко-турецьку військову співпрацю в санджаку Александрети та франко-турецько-сирійський пакт приязни.

Петровський, Косіор, Чубар та Волков перед судом.

В половині ц. м. перед судом в Москві станучть: голова КП(б)У Петровський, заступник голови совнаркому СССР Косіор, ґен. секретар КП(б)У Чубар і голова компартії Білоруси Волков та 64-ох видних достойників української та білоруської компартії. Їм закидають, що вони **намагалися відірвати Україну та Білорусь від СССР при підтримці одної посторонньої держави.**

ЯК ВОРОГИ НАРОДУ РОЗБИВАЮТЬ КП(б)У.

З нагоди XIV. зїзду комуністичної партії большевиків України помістив Бурмистенко у „Правді" з 19. VI. ц. р. велику статтю, що є справжнім актом обвинувачення проти КП(б)У. В статті між іншим пишеться: „У минулих 4—5 місяцях по цілій Україні вибрано 15.902 секретарів парткомів і парторорґів. З них 3.646 вибрано вперше і 12.256 вибрано знову. На Україні вибрано 19.957 членів партійних комітетів, з них вибрано вперше 6.508, себто 32%, решту вибрано вдруге". Отже майже третину цілого партійного складу на Україні зліквідовано в той спосіб лише за останніх місяців. Подробиці подає сам Бурмистенко: „Шкідництво в партійній роботі йшло незвичайно справно й хитро. Вороги, що дісталися до проводу, робили все, щоб розвалити партійний актив, сіяли зайві підозріння в лавах комуністів, ширили непослух в партійних орґанізаціях. Головні змагання ворогів були звернені на те, щоб знищити кадри порядних большевиків. Вороги народу К. і О., що перебували на керівних становищах у партійних організаціях, зазначили у своїх зізнаннях таке: „Ми намагалися виключити можливо багато членів з партії, навіть таких, кого не було за що виключати, щоб збільшити скількість невдоволених, тим самим наших співробітників. Порядних людей, що противились цій злочинній діяльности, виключували негайно з партії, а на їх місце приймали троцькистів і буржуазних націоналістів". Вороги містили своїх людей на відповідні пости і тим дискредитували порядних комуністів. Один з ворогів, що дістався на чільне становище, зізнав, що він викликав невдоволення комуністів не посилаючи їх на роботу. А коли й посилав, то на таку, де вони мусіли перепасти, бо вона не відповідала їхвій спромозі. Розбиття партійного апарату було висідом підкопної діяльности ворогів народу. Ворог народу М., що дістався до одного з обкомів України, зізнав таке: „За 5—6 днів я розігнав апарат обкому, звільнив з роботи майже всіх керманичів секцій, нагнав 12—15 інструкторів, і навіть технічний апарат обкому. Все це я робив ніби для вичищення обкому від людей, що втратили політичну чуйність. Те ж саме зробив я і з горкомом та райкомом. В коротків часі я звільних 15 секретарів, проти яких не було ніякого матеріялу, який міг би їх обтяжити. Учасників нашої контрреволюційної орґанізації я переводив на нижчі посади, щоб урятувати їх від провалення..." Ворог народу

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 17

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ПЕРЕНІЖНЕНА ЧУТЛИВІСТЬ.

З книжечки „Із днів журби" довідуємося, що поетові привиджувалася: „гниль" і „погані лярви"[2]), а з повісти „Перехресні стежки" ще й „погане хробацтво"[3]).

У людей з перечуленими нервами трапляється цікаве психічне явище, відоме під назвою audition colorée — вони відчувають деякі звукові тони як зорові враження певних фарб, чи інакше, вони чують фарби й бачать тони. З літератури знаємо, що audition colorée, мабуть перше, як учені, вивчили на собі письменники-невропати. Е. Т. А. Гофман (1776—1822) каже: „Я бачу гармонію барв, тонів і запахів. Мені думається що вони повстали таємничим способом із ясного проміння й опісля зеднались у величний концерт"[4]). У Юлія Словацького (1809—1849) слова бувають „ясно-червоними"[5]), а твори мають один спільний кольорит, напр., „Сон літньої ночи" видається йому „блакитним і місяцевим", а „Макбет" „сірим і червоним образом"[6]). В його поемі „Król-Duch" читаємо:

A jam zacierpiał jak szatan —
W iskrze duchowej niby w diamencie,
Mając boleści różnych tajemnice,
Kolory—krzyki—jęki—błyskawice[6])
Przypatrywałem się jak ludzie, co słyszą
Muzykę duchów — w kolorów zamieszce[7])...

А в Шарля Бодлера (1821—1867) зливалися в одно: запахи, колірі і звук (les parfums, les coulers et sons se rêpondent)[8]). Слух на колірі (audition colorée) знайшов свій найкращий пластичний вираз у поезії нашого Франка. Мало того, що Франко малює переживання слуху чулого на колірі, він дуже докладно записує процес того дивного психічного явища, подібно як Достоєвський процес своєї епілепсії, Мопасан процес діяння етеру, а Герман Нотнаґель процес умирання:

Зразу все немов померкло
Перед ним і дрож пробігла
по . . . . тілі,
і зомліли змисли всі.
Потім мов теплом дихнуло,
і по тілі розлилося
щось солодке, мягко-мягко
попід шиєю пройшло.
. . . .
Потім слух його прокинувсь;
мов діяментова нитка
Тон якийсь потягся довгий —
любий, радісний такий!
І душа мов той метелик —
десь летить за любим тоном
та чим далі, тонів більше
і все дужчають вони.
Вже гармонія могутня
ллється синьою рікою
і розкішні тони, бачся,
небо й землю обняли.
І пливе душа...
на гармонії величній,
мов на морських хвилях лебідь
вверх гойдається, то вниз
Поміж небом і землею
вверх то вниз душа...
розколисана несеться
швидше, швидше, розкішн...
І гармонія величня
робиться фіолетова,
далі синьо-лазурова,
далі пурпуром ярким.
Ось із хвиль тих пурпурових
стрілив промінь золотистий,
вибухнув вулькан огнистий,
ріки світла потекли.
Розлилось безмежне море
світла ясно-золотого
і зелено-золотого
й білого неначе сніг.
Грають світляні каскади,
величезнії колеса
у всіх кольорах веселки
котяться по небесах.
І рука якась незрима
розпуска барвисті пасма
розпуска могутні тони
з краю світа аж на край.
Розпускає, порядкує
і збирає і мішає, —
мов калейдоскоп ґіґантський
грає світ весь перед ним.
Мов дитя, душа...
потонула в тому морі
тонів, фарб, у тім розкішнім захваті —
(Іван Вишенський, пісня V).

Що Франкові попередники сказали кількома словами, те Франко розвинув у могутню кольорову, поетичну картину.

ВНУТРІШНІЙ НЕСПОКІЙ.

У деяких поезіях „Із днів журби" відбивається тривога та якийсь внутрішній неспокій поета. Найкраще той прикрий настрій змалював поет в отсих строфах:

В глибокім, темнім пралісі
мандрівець блудить змучений;
тривога, голод, близька ніч

---

[2]) Ibid. ст. 11. [3]) Ibid. ст. 45.

[4]) Kreisleriana. (Sämtliche Werke von Eduard Grisebach, Leipzig) том I. ст. 46.

[5]) Król-Duch. Rapsod I. пісня I. строфа LIII.

[6]) Krytyka krytyki i literatury (Dzieła Słowackiego, вид. д-ра Бр. Губриновича, том X. ст. 94). Подібно Фльобер, пишучи „Саламбо", хотів створити „quelque chose pourpre", а в „Madame Bovary" хотів дати „couleur de moisissure de l'existence de cloportes".

[6] Rapsod II. строфа X.

[7]) Rapsod IV, пісня II. строфа IX.

[8]) „Correspondances" (Les fleurs du mal, стр. 92).

Єгоров зізнав: „Я нарочно не виконував січневих постанов ЦК ВКП(б), наслідком чого в Києві не видано партійних білетів 500 особам, яких повернено до партії. В Старобільській окрузі на однім засіданні полагоджено 134 заяви про приняття до партії. Потім виявилося, що між принятими було багато сумнівних осіб... Вороги нарочно проволікали приняття до партії. Один з них П. утворив 6 до 8 інстанцій для приняття до партії. В олеській области прохання лежали звичайно пів року, а часом і по півтора року. При перевірці справ донецького обкому виявилося, що ворог народу, який сидів там, заховав від ЦК КП(б)У 2000 апеляцій виключених з партії. В Житомирі працював ворог народу Юсов, який за 2 години розглянув 300 апеляцій і значну частину їх відіслав до архіву. Колишній керманич київського обкому Фролов витворював нарочно лад, при якім апеляційні справи розтягалося. Тимчасом зроблено для ліквідації шкідництва в партійній роботі на Україні дуже мало. Досі ще 15.000 осіб, яким привернено їхні партійні права, не видано ще партійних білетів. В партійних організаціях України було в останньому часі 3.825 випадків втрати партійних документів..."

ПІДРУЧНИК ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ НАРОДІВ С. С. С. Р.

Минулого року „ущасливлено" совітських школярів трьохтисячелітньою історією совітських народів. Цього року дістануть вони підручник історії письменства цих народів. До „бригади" авторів належать Гуковскій, Димшіц, Єфімов, Западов, Корихалов, Мануілов, Аксенов і Соболев. Чужим націям СССР дозволено посилати до цеї бригади дорадників у справах національних меншинств. Завданням підручника є показати впливи новітньої московської літератури, „найбільш передової і міцної" на письменства інших совітських народів... Як бачимо, цей новий загально-совітський підручник є одним зі засобів московщення чужонаціональних школярів.

(Офінор).

Польсько-німецький торговельний договір.

У висліді довших переговорів, що йшли у Берліні, підписано у пятницю господарський та розрахунковий договір, що обіймає також Австрію. Він увійде в життя 1. вересня ц. р., уневажнюючи всі польсько-австрійські договори та буде обовязувати до 28. лютого 1941 р. Польсько-німецькі торговельні обороти помітно збільшаться.

Китайські війська знову затопили свою батьківщину, щоби спинити наступ японських кораблів.

В суботу досвіта китайці зірвали таму на ріці Янтсе, 20 км вгору від уфортифікованої запори у Матун, що спинювала наступ японських военних кораблів на Ганков. Вони хотять обнизити плесо ріки, щоб утруднити рухи японських кораблів.

Як подають летуни, маси вод спливають до озера Пасов. Стратегічно важний простір між рікою і горами у південно-західній частині провінції Агвей замінився в одно велике озеро.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ПРИГОТОВЛЮЮТЬ ПЕРЕВОРОТ, ЩОБИ ПОВАЛИТИ УРЯД ЧАНКАЙШЕКА.

Як подають з Токіо, китайська компартія проготовлює переворот, щоби усунути правицю куомінтану, яка змагає до порозуміння з Японією.

Вістка про договір між Москвою і Ганков потверджується.

КУРС НІМЕЦЬКИХ ПОЗИЧОК ІДЕ ВГОРУ.

Під впливом анґльо-німецької фінансової умови курс німецьких позичок сильно пішов угору: позичка Дейвіса з 52 на 65, позичка Йонґа з 39 на 51.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ПОСОЛ У РИЗІ.

Новий польський посол при уряді Латвії, Юрій Клопотовський, зложив повновласти през. Ульманісові, який опісля приняв його на приватній авдієнції.

мов звіря дикого стрільці
його женуть все дальш і дальш.
У груди духу не стає, —
здається, тріснe серденько,
і ноги змучені тремтять,
а він біжить, біжить, біжить!
І причувається йому,
що десь далеко, ледво чуть
теленька дзвоник: дзінь-дзінь-дзінь.
Він знає, що весь день уже
за тим зрадливим голосом
біжить даремно; інколи
догадується, що мабуть
це дзвонить власний страх його,
та він проте біжить, біжить*)!

Страждання поета мусіли бути великі. Ми й невсилі уявити собі їх. Недаром з глибини його серця добувається важкий, болючий, пройманючий стогін:

Близько вже. Мабуть для того
і остатня часть дороги
бе на мене вал остатній
так болюща і важка.
Вже не довго. Боже! Боже!
Облекши мені тягар мій!
Просвіти остатню стежку,
що мов губиться у млі**)!

Наш поет був подібний до того чоловіка, що то попав у безодню і що з усіх боків загрожувала йому небезпека, але він побачив на гілках березки, за яку був учепився, щільник з медом, тоді забув він за своє горе, піднявся трохи вгору й почав із щільника мед пити. І наш поет у своєму горі знайшов щільник з чудодійним медом, що

розширює життя людське в безмір,
підносить душу понад всю тривогу,
над всю турботу їзза дія минущих —
в простори повні світла і свободи,

і сам почав із того щільника чудодійний мед пити та іншим роздавав той мед щедрою рукою.

Наш поет, приймаючи в основу свого світогляду принцип утилітаризму, і в основу своєї громадянської діяльности кладе Бентамів принцип: the greatest happiness of the greatest number. На думку поета, лише суспільна праця, праця на користь загалу вичерпує до дна життя людини й приносить щастя, внутрішне задоволення діячеві і загалові, що на його користь він працює[11]). Людина, а тим більше українець, не має права вживати життя та його радощів, коли бачить, що „міліони його народу не мають чим вдоволити найконечніших потреб життя", — вона повинна зректися „усіх своїх приємностей і розкошей і зробитися аскетом і слугою бідних та нещасливих усіх людей, а передовсім своїх, українців"[12]). Поет поставив собі ціллю життя здобути найбільше щастя для найбільшого числа одиниць, себто альтруїзм, але тимсамим не спроневірився він принципові утилітаризму, бо позбуваючися всіх своїх приємностей і розкошей матеріяльних нижчого ряду, своєю альтруїстичною суспільною діяльністю, що має на меті увільнити від страждання (freedom from pain) найбільше число людей, здобув собі розкіш вищу, розкіш духову. Звільняючи інших від страждання, він звільняв себе від свого страждання, забував за власне горе.

„ЗІВЯЛЕ ЛИСТЯ" ДОПОВНЮЄ „ПЕРЕХРЕСНІ СТЕЖКИ".

В 1900 році на сторінках „Літ. Наук. Вістника" друкувалася повість „Перехресні стежки". Герой цієї повісти має подвійне обличчя — Франкове і Франкового приятеля, пок. д-ра Евгена Олесницького, прегарного промовця, визначного адвоката й відомого громадського діяча. Коли поет малює громадську діяльність героя, — виступає на сцену д-р Рафалович-Олесницький; коли-ж малює любовні переживання героя, бачимо на сцені автора „Зівялого листя". Порівняйте „Зівяле листя" з „Перехресними стежками" і пересвідчитеся, що повість доповнює ліричну драму. Душевні переживання героя змальовані ядерними, короткими, драматичними словами в поезії; зате фізичний і духовий образ героїні „Зівялого листя" виступає плястичніше в повісті. Коли не хочете, щоб не погасло проміння поезії, що йде від постаті героїні „Зівялого листя", не читайте одночасно „Перехресних стежок". „Зівяле листя" написане підо впливом живого, свіжого, еротичного захоплення; у „Перехресних стежках" малює поет еротичні почування, просіяні через густе сито рефлексії. Фізичні риси героїні любовної драми однакові в поетичних строфах і в прозі, тільки що її візерунок писаний у „Зівялому листі" рукою захопленого поета, у „Перехресних стежках" значно вже поправлений рукою холодного анатома: вона білявка, з чорними як ніч очима, струнка, але в неї „ніс задовгий, уста завеликі, оваль лиця не зовсім правильний"[13]). Та й візерунок душі героїні не таким гарним виступає перед нами у „Перехресних Стежках", як у „Зівялому листі": вона — не українка, малоосвічена, а середовище, в якому вона жила, досить загадкове. Чи героїня любовної драми, що її змалював Франко, поетична фікція, чи реальна фіґура, що малаб відіграти таку високу ролю в житті поета, не маючи певного матеріялу, не беруся рішати. Ще час шукати слідів „тих металевих ниток" нашого поета, „де його твір вязався з його власним життям".

(Далі буде.)

*) Із днів журби, ст. 18—19.
**) Оп. цит., ст. 102
[11]) Із днів журби, ст. 14—15
[12]) Перехресні стежки, ст. 134—135
[13]) Перехресні стежки, ст. 96.

Літературна сторінка.

Повість про смерть, що прикрашує життя?

Якби ми мали видавництво, що моглоб видавати переклади найновіших і найкращих творів чужої літератури, то до тих, що варт булоб видати якнайскоріше належалаб остання повість англійського письменника Чарльза Моргана „Спаркенброк". Морган має за собою вже дві першорядні речі: „Портрет у дзеркалі" і „Фонтанну". Остання розвинула деякі прикмети його уяви, завдяки якій він уміє надавати звичайному життю глибший зміст поза явищами та переживаннями.

Европейська сучасна повість або занадто живо відтворює нам наші брутальні часи або втікає з країни, де ми моглиб забути про сучасність. Таким робом занадто часто повість розчаровує нас тим, про що і так уже знаємо або стає втечею перед життям, до якого наші думки раз-у-раз вертаються. Морган вернувся до великої проблеми: становища людини супроти любови, мистецтва та смерти. Він нагадав нам славні сюжети Данта, Петрарка, Шекспіра, Шеллі, — головно — Плятона і мотив „Тристана та Ізольди".

Сама основа повісти дуже проста, майже вбога. Великий і славний 40-кількалітній англійський письменник льорд Спаркенброк має прегарний маєток з палатою і веде панське життя. Тільки невеличку частину року він проводить в Англії з жінкою і сином, бо волів Італію, самотню працю і несподівані романтичні знайомости. Він здає собі справу із своєї негідної поведінки супроти жінки, що кохає його безмежно і прощає йому все — трохи в імя його великого таланту. Підчас одного побуту у свому замку, Спаркенброк робить знайомість з чудовою 18-літньою дівчиною, що осліпила його своєю красою, щирістю та простотою. Мері Левальд промовила до нього як Ізольда, саме тоді, коли він працює над новою версією „Тристана та Ізольди". Мері заручується із другом Спаркенброка, совісним, чесним, пресимпатичним лікарем. Цей факт не був би перешкодою для Дон Жуана, щоб йому відобрати її, тимбільше, що Мері закохується в небезпечному Дон-Жуані теж до нестями.

Припадок сприяє зустрічам закоханої пари, навіть після подружжя Мері з лікарем. Та всі ті щасливі обставини, що повинніб довести до їх злуки впливають саме на те, що їх любов залишається плятонічна, майже надзмислово ідеальна. Спаркенброк відчув, що дійшов до тої хвилини у свому житті, коли може не тільки дати свій найкращий твір, але і може втратити ввесь зміст свого життя, коли не зеднає почування мистецтва, кохання та смерти в одному останньому зусиллю. Ще змалку як 13-літній хлопець він пережив небувалий досвід: його приятель підчас хованки замкнув його вночі у родинному гробівці Спаркенброків і згубив ключ до гробівця; хлопчина за кілька годин серед покійників пережив не жах смерти, а містичне захоплення спокоєм людини після скону. Від тої хвилини Спаркенброк дивиться на життя, як на підготову до того вищого зеднання, коли тіло і думка шукають позачасової форми блаженности.

Уся книжка є описом духової боротьби письменника, що свідомо хоче перемогти в собі всі ті нахили, за якими йшов досі. Він знає їх таксамо добре, як змислове кохання, що проминає залишаючи нову жагу. Тепер зустрівши свій земний ідеал в особі тої, що дає йому надхнення у кожній хвилині зустрічі і навіть, коли вона віддалена від нього, він не хоче його втратити. „Спаркенброк" це лектура нелегка. На 500 сторінках автор зібрав роздумування про мету життя і творчости, про фізичні та духові пориви, про хвилини знемоги, самобичування та найвищої інтелектуальної насолоди, коли все пережите відбивається у свідомости, як у плесах ставу, де на дні спочили потопельники, а на поверхні ростуть найкращі лілеї.

Герої цієї повісти мають усі зверхні ознаки реальних людей. Нераз Спаркенброк нагадує нам поодинокі моменти з життя Шеллі, Байрона, Оскара Уайльда, Новаліса або Гете. Над реальним життям і звичайними конфліктами нависла вища плятонська ідея того пориву „завдяки якому душа, вражлива на привабе досконалої краси змагає до безсмертности". Сам герой цієї повісти аналізує ту свою „оману безсмертности серед бажання" і тоді коли перетворює свої ідеї та почування у гарні слова, що залишаються на папері, прирівнює себе до короля Мідаса, для якого все те, чого торкнувся перемінюється — в літературу, у золото, яким не можна насичити свого щоденного голоду.

Уявляємо собі, що таку повість міг би був написати Фльобер, якби для своєї „Спокуси св. Антонія" був вибрав форму і матеріял „Пані Боварі" та „Виплеканих почувань". м. р.

—о—

А. Моруа про зміст життя.

Нововибраний до Французької Академії „безсмертний" Андре Моруа, чи не найпопулярніший на чужині серед поважних сучасних французьких письменників. Він зеднав собі популярність головно своїми великими життєписами, що неодному читачеві заступають повість. Шелі, Байрон, Дізраелі, Турґенев — виступають у цих біографіях, наче дієві особи повісти. А. Моруа вихований в Англії і цікавиться живо ріжними суспільними проблемами. Він теж повістяр і його повість „Підсоння" — одна з цікавіших з останньої доби.

Кілька років тому Моруа помістив цікаву статтю, яка живо характеризує його стиль і ум:

„Який є зміст життя? — Я раз задумався. Була неділя, червень. Біле сонце нагрівало мури. При відчинених вікнах люди у літніх сорочках дрімали над ґазетами. Почта принесла мені між іншими грубий лист з Америки. Я розрізав його перший:

„Скажіть мені — писав до мене один організатор американської анкети — який є зміст життя? Астрономи навчили нас, що вся історія людства це тільки один момент дороги одної звізди. Історики навчили нас, що ввесь поступ — омана, бо кожна величина кінчається занепадом; психольоґи, що наша воля і свідомість це тільки безсилі знаряддя середовища і спадковости. лікарі, що любов це прояв льокального запалення. Життя наших суспільних громад нагадує муравлище або плянетарну пляму, що одного дня щезне. Нічого нема певного, крім невдач і смерти, сну, з якого ще ніхто не прокинувся? Чи на вашу думку, сучасна наука, яка відкрила нам ці правди не відобрала нам ілюзій потрібних до життя. Чи нема якогось захованого скарбу..."

Моруа у відповідь на цей лист уявив собі, що нововинайдена ракета дозволила людям безпечно висісти на Місяць. Люди спершу побудували там фабрику з киснем і з синтетичною поживою, щоб не вигинули серед ворожої їм атмосфери. Серед дикої пустині люди утворилиб уряд, що дбав би головно за кисень, воду та їжу. Десять років пізніше людська кольонія вже розвивалась би: родились би люди, заробляли би, терпіли би, думали, але не моглиб іще створити ракети, щоб вернутися на землю. Англійці поводились би там, як в Англії: одягались би щодня до вечері і святкувалиб день уродин свого короля.

Двісті років пізніше сьоме з черги покоління вже не могло уявити собі життя на іншій планеті. Повстає партія та ідеольогія, що заперечують істнування землі і походження своїх предків з тої планети. Даремне старше покоління накликує шанувати традицію. Приходить доба всяких нових свободолюбних ідей і появляється перший великий поет, який оспівує красу життя на місяці. Він не приймає віри у те, що діється на землі, але теж їй не заперечує. Він показує красу боротьби за краще життя своїх співгромадян і вчить жити так, наче кожний мусів жити вічно. Байдуже, як хто уявляє собі цю вічність.

Із фантазії Моруа, яку він може колись іще здійснить у повісти, малоб вийти, що зміст життя — його притаєний скарб не може бути інший серед інших умов, на іншій пляпеті, ніж той, який відкриваємо і тепер серед своєрідних, дуже обіднілих обставин.

Кілька фільософічних повістей А. Моруа, як напр. „Машина, що відчитує думки" зеднують першорядну літературну форму із глибоким змістом.

Літературна хроніка.

ЦІНИ КНИЖОК У РІЖНИХ КРАЇНАХ.

Товариство французьких книгарів видало цікавий огляд цін на книжки в ріжних країнах. Коли в Парижі книжка коштує 25 франків, то в Льондоні її ціна 144 фр., у Ню-Йорку 112 фр., у Відні 114 фр., в Амстердамі 133 фр., у Буенос Айрес 83 фр., у Стокгольмі 102 фр. Це значить що ціна друку і гонорарів стоїть у таких пропорціях до цін у Франції, бо франц. книжки на чужині незвичайно дешеві з огляду на низький курс франка. Рідкі бібліофільські видання дешевші у Парижі, ніж у Німеччині, Англії та Америці. Німці віддавна найшли раду на висоту цін англьо-американських книжок і кращих авторів перевидають у себе в оригіналі.

Поштова скринька.

С. Г. „Баль у Дворянському Зібранню". За багато подробиць наведених у Вашому оповіданню для читача зовсім незрозумілих; так теж Ви передаєте розмови і натякаєте на події, які мабуть колись правдиві, для Вас близькі та самозрозумілі, але наслід не віттворені. Треба було зректися опису різних подробиць зовсім непотрібних для головної дії, а виразніше змалювати дію та головні особи. Вся та передвоєнна атмосфера російської петербурської аристократії не вийшла навіть досить „весело".

А. С. „Сонячна ідилія". У Вашій картині спеки та річних купелів є кілька дотепних завваг, але це не оповідання ані літературна картина. Ви зупинилися тільки на одній думці про те, що люди мають багато гірших прикмет від... свиней і з того свинячого чи людського болота Ви таки не вилізли. Ваша притча про правду і щастя нагадує зразки індійської мудрости і не підходить під умови нашого конкурсу.

Аня „Перші вечерниці". Ваш опис „Перших вечерниць" простий, у такому наївненькому тоні, як і переживання 14-літньої дівчини, що мріяла про перші танці на балевій салі. Але та 14-літня Леся таки справді нічого більше не пережила як те, що кілька разів обкрутилася по салі і вернулася до хати — розчарована. З такого „нічого" важко зробити оповідання, тимто не диво, що і Ваше є тільки звичайною спробою, за яку в якійсь класі в гімназії Ви дісталиб середньо добру ноту.

Е. М. Безвас. „Зачинаю бути письменником". Тема Вашого оповідання дуже актуальна, бо справді нерідко трапляється таке, що хтось не знайшовши відповідної праці з розпуки чи повний надій бере перо, щоб описати свої невдачі та шукання праці. Так Гамсун написав „Голод", Джек Льондон „Морського вовка" і т. д. Але Ви не зуміли описати ні одної своєї невдачі цікаво та яскраво, а проходите [illegible] мимо намірених професій механічно. Можливе, що в дійсности всі ті переживання коштували Вас багато крови та думок, але не всі, що щось глибоко переживають уміють це описати. Ваш нарис робить вражіння недбайливого реферату.

Сторінка без політики.

Відкрили найбільший водопад.

Летун збивається з дороги.

Американський летун Джек Анджель перелітав північну частину південної Америки понад горами Паміра. Його вислало одно копальняне товариство з Болівару над Оріноко з метою доїхати до Боготи в Кордиліерах. Прийшла буря і він мусів здійматися щораз вище понад хмари до висоти 3.500 м. Він летів цілими годинами понад довжезні зелені ліси, які, здавалося, не мали краю. Після них прийшли дикі скелі. Його радіовий апарат зіпсувався, мотор був непевний. Летун мав враження, що має під собою країну ще зовсім непрослідженої. Серед цієї країни він мусів осісти на землю. Найближче місце, з яким міг порозумітися направленим радіовим апаратом було так далеко, що він не мав надії на поміч. Анджель не міг нічим направити свого мотору. Летун рішив вибратися пішки. Узяв фотографічний апарат, харчі і пішов берегом Кароні та інших побічних рік Оріноко, що ще незазначені на географічних картах.

Пішки серед пустелі.

Анджель мандрував цілий місяць, шукаючи по ночах захисних місць перед хижаками та отруйними зміями. Вже у перших тижнях своєї дороги він відкрив такі речі, що не тільки вчені в Америці, але в цілому світі ними зацікавилися Коли він дійшов до одної лісової прірви, його вразив такий сильний грюхіт, якби оподалік ішов могутній гарматній бій. Летун мусів втратити кілька годин на те, щоб найти причину цього грюхоту. На одній вузькій скелі спадав потік у чарівну долину. З тої долини злітав униз новий водопад небувалої сили та краси. Два дні треба було, щоб добратися до місця водопаду. Щойно там він міг зробити знимку, щоб зберегти достовірний доказ неймовірного чуда природи.

Три кільометри одної течії.

Нововідкритий водопад довгий на три кільометри. Він розбитий на чотири каскади, з яких одна паде течією води завдавшки 1800 м. Така маса води прожолобила у скелі величезний котел, з якого йде така луна, що її чути на кілька км. довкола. Навіть другий маленький водопад, що котиться далі має 400 м. довжини. Всі вони тягнуться на три кільометри. Анджель ідучи за течією надибав тубильців, що дали йому човен і допомогли доплисти до перших місць, де живуть люди з культурою. Коли він дістався до Болівару і там показав свої знимки вчені заявили одноголосно, що Анджель відкрив водопад ,який багатократно перевищає Ніягару та недавно відкритий Какенаам. Тепер уже підготовляють наукову виправу до тих непрослідженних закутин під проводом Анджеля.

Листи з того світу.

В Бостоні відкривають музей, в якому мають зібрати записки та письма моряків, що їх вони кидали в море у запечатаних пляшках в часі корабельних катастроф. Оті, в більшости випадків, передсмертні благання виловлювали багато літ потім, коли вже всяка поміч була запізна.

Вістка зперед 62-ох літ.

В 1889-ому році біля ірляндських берегів рибалки зловили в сіти пляшку, в якій було повідомлення, що американський капітан з семи моряками в 1837-ому році були приневолені пересісти з потапаючого корабля на човен та плисти у невідомому напрямку, до якогось острова, що видніє на горизонті. Хто був той капітан, ніхто вже не міг сказати. В тому часі, коли прийшов його лист, про його драму вже зовсім забули.

Більш-менш у тому часі, трохи вище, біля берегів Англії, виловили пляшку, в якій знайшли вістку про криваву драму. Молодий помічник капітана англійського корабля „Букінгем" повідомляв, що на кораблі вибух бунт; капітана і старшого помічника вбили, а його нова команда залишила живим, але вимагає, щоб він вів корабель до Бермудських островів.

„Поможіть... гинемо"...

В листопаді 1891-го року англійський пароплав „Коллер" вийшов із Грімсбі до Гуль. В дорозі трапилось з ним якесь нещастя і ніхто з команди не залишився між живими. Тільки багато місяців потім приплила до берега дошка, на якій олівцем були надрапані слова: „Той, хто знайде цю дошку, нехай повідомить куди треба, що пароплав „Коллер" розбився при зударі з якимсь невідомим кораблем, який скрився, не давши команді „Коллера" допомоги... Ми гинемо... Поможіть..."

Пропав дирижабль.

Зараз після війни виловили з моря звичайну пляшку з пива, скинену з німецького дирижабля „Ч 19", який в часі бурі мусів опуститися на Північному Морі 2-го лютого 1916 року. У пляшці знайшли 15 листів, які написали члени команди. В одному листі було написано: „Ми всі ще живі, але не маємо ніяких харчів. Ранком пройшов попри нас англійський воєнний корабель „Король Стефен", але не захотів нас спасти. Командант дирижабля повідомляє, що хвилі вже заливають дирижабль, який може кожної хвилини піти на дно.

Документ, що не дійшов до людства.

Один з перших морських листів та одночасно один з найцікавіших ніколи не дійшов до людства. Він звідомляв про відкриття Америки і вислав його Христоф Колюмб. У поворотній дорозі, після відкриття нової землі, Колюмба 14. лютого 1493 року заскочила буря. Побоюючись, щоб його корабель не пішов на дно, він написав листа до короля Еспанії повідомляючи його про свої відкриття. Лист, написаний на пергаменті, вложив Колюмб до невеличкої бочки та кинув в море. На другий день буря втихла і Колюмб щасливо добився до берегів Еспанії. Якби він був загинув, про його відкриття Америки світ був би не знав, бо бочівки з його листом і досі не виловили.

Успіхи телевізії.

До цього часу телевізійну програму паризької стації передавали на розмірно невеликий простір, в колі з лучем яких 60—70 кільометрів. В одному з останніх днів червня телевізійну програму з Айфлевої вежі передавали уперше до Льондону. Англійські глядачі (приватні люди в Англії мають вже до 10.000 телевізійних апаратів) досконало бачили і чули французьку співачку, були присутні при сцені боротьби і любувалися трійкою ексцентриків з „Фолі Бержер". Передача під оглядом читкости фотографій і звуку була, як рідко, удала. Дуже можливо, що до Англії передадуть телевізійним шляхом приїзд короля Юрія VI. і королеви Єлисавети до Парижа.

З усіх кінців світа.

Підчас будови хмародеру у Ню-Йорку з 14-го поверха впав на вулицю залізний молот. Молот розбив дах авта, убив шофера і поранив пять осіб прохожих.

В Англії заснувалося товариство, що заохоче 5 міліонів мешканців великих міст перенестися до тихих малих містечок, з яких кожне матиме по 50.000 мешканців. Із самого Льондону перенесеться 2 міліони до таких містечок, які почнуть будувати з якнайбільшими вигодами серед зелені і води.

У Копенгагені істнує бондарське підприємство, яке виробляє величезні бочки із спеціяльного канарійського дерева. Найбільші зроблені ним бочки поміщують 350.000 літрів і важать більш як 40 тон. Самі обручі до них мають півпята тон.

Оженився син президента Зл. Держав — Джон Рузвельт. На весільному бенкеті було 700 госте; для них приготовили 80 пулярд, 200 фунтів лосося, 100 фунтів шинки, 600 фунтів телятини і розбіфа, 120 фун. морозива, 150 літрів лімонади і кількасот пляшок шампана.

У Нанті висвятили наймолодшого у світі єпископа Террієн, що має всього 35 років.

У франц. місті Льоріян святкували день 100-літніх уродин пані Жафро, що тільки раз у житті нездужала легкою грипою.

Після париських перегонів, на яких тисячі людей виграло від 100 тисяч до 5 міліонів, до каси зголосився один араб, щоб відобрати виграну на 50.000 фр. Його заарештували, бо він склеїв собі щасливий льос із двох частин, щоб мати потрібне число.

У Мексику дістала посмертну пенсію 63-літня Мерседес Моралєс де Гарсія як мати 30 дітей. Із них досі живе 19, найстарший син має 44, наймолодший 4. Уся її рідня має тепер 150 осіб.

У Сараєво ствердили випадково лікарі, що синок пекаря з Баналюки Джафер Лютич — дивогляд природи. Він має серце на правому боці, нирки на лівому, шлунок зовсім праворуч і всі інші органи теж пересунені. Проте дитина живе нормально і не відчуває ніяких болів.

—o—

Відпочиваймо продуктивно.

Надійшов час ферій, пора відпусток і відпочинку. Годиться при тому згадати, що пишуть про відпочинок педагоги, гігієністи та інші знавці. Отже справжній відпочинок не в тому, щоб нічого не робити — а радше в тому, щоб змінити працю й зацікавлення. В кожному разі відпочинок того, хто старається нічогісінько не робити й не думати, має сумнівну вартість. Тому зовсім справедливо пише часто наша преса наприклад про те, що наші літники повинні в часі ферій зайнятися культурною працею в місцевих сільських установах. Очевидно, така гарна праця не стане на перешкоді попрацювати і над собою, наприклад попрочитувати найкращі твори останнього року, яких за буденною працею не встигаємо переглянути. Або подумати взагалі про себе, про своє життя, про свою майбутність — це теж праця! Призадумаймося, наприклад над тим, чи ми забезпечили собі й на другий рік такий відпочинок або чи взагалі забезпечили себе і своїх найближчих на гірше, бо ніщо сьогодні не є певне і ріжне ще може прийти. А що найтривкішою запорукою майбутности є ощадність, то подумаймо, скільки ми досі заощадили, і то раціонально, в ріднім банку, де наші ощадности приносять і нам і загалові користь. Коли й защадили що, то не забудьмо навіть з грошей, призначених на відпусткову приємність, відложити щось на дальшу ощадність. А коли не заощадили, то тим більше відложім щось з вакацийних грошей, щоб мати певнішу надію на чергові приємні відпочинки. (ю.).

ВЕСЕЛЕ

НЕ ЗНАЄ ЙОГО БУДУЧЧИНИ.

Молодець приходить до славної ворожки, багатої дами. Вона питається його:

— Як бажаєте собі, щоб я поворожила вам щодо вашої будуччини — з карт, чи може на підставі гущі на дні кави?

— Я не прийшов за цим, а хотів попрохати вас дозволу на подружжя з вашою донькою.

— Я не можу дати вам своєї згоди, коли я не знаю ваших плянів на будуче!

ОСВІДЧИНИ.

Пан до служниці: Василино! я хотів би мати ті всі гроші, які ти вкрала в мене за довгі роки!

Служниця: Чи пан хотять мене образити чи може так освідчаються мені?

ЩЕДРИЙ ШОТЛЯНДЕЦЬ.

Шотляндець купався в морі і почав тонути. Бідак, що йшов берегом вирятував його. Скупий шкот почухався у голову і каже:

— Я повинен би вам дати якусь нагороду, але не маю дрібних, тільки цілого шилінга. Гадаю, що пів шилінга булоб досить!

— То скакайте ще раз до моря, щоб було цілий шилінг!

В Долині староство припиняє діяльність читалень „Просвіти".

Повітове староство в Долині рішенням з 20. червня ц. р. Ч. БН 4 (Р 55/55) Дз. I. Гр. I. припинило діяльність читальні „Просвіти" в Ріпнім. Як причину подало постанови зі ст. 16. закону про товариства, кажучи, що „stwierdzone zostało, iż działalność stowarzyszenia zaczęła wykraczać poza ramy statutowe i skierowana została na tory polityczno-wywrotowe, co zagraża bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu".

Одночасно поліцаї місцевої стацини поліції перевели контролю читальняної бібліотеки та інвентаря і забрали всі книги, печатку й готівку, що була в касі і домівку опечатали.

Слід зазначити, що читальня „Просвіти" в Ріпнім була одною з найрухливіших і найдіяльніших читалень Рожнітівщини і тому припинення в діяльности такої рухливої читальні відчуло громадянство Рожнітівщини дуже болюче тимбільше, що згадана читальня працювала завсіди в рамах статута і ніколи його не переступала. На потвердження свого рішення староство не подало і не може подати ніяких конкретних фактів.

Крім того згадане староство припинило діяльність читальні „Просвіти" й т-ва „Сокіл" у Струтині Нижнім і домівку опечатало.

—о—

Є дозвіл на будову ґімназії і ліцею Р. Ш. в Чорткові.

Кружок „Рідної Школи" в Чорткові від літ старався про будову власного новочасного будинку на приміщення удержуваної ним ґімназії і ліцею. Пляни будови тернопільське воєвідство держало у себе кілька літ і їх не полагодило, хоч будівельний виділ тернопільського воєвідського уряду не підніс ніякого заміту проти предложених йому плянів будови і сам прихильно ставився до справи. Перепоною була відома політика тернопільського воєвідства.

Справа зі затвердженням плянів будови стала безнадійною. Остаточно комітет будови рішив внести нові пляни на будову чиншового дому, які маґістрат у Чорткові затвердив. Восени м. р. виставлено велику двоповерхову будівлю і покрито її бляхою. Пляни чиншового дому не надавались очевидно на приміщення школи. Тому комітет чи пак виділ Кружка „Р. Ш." вніс додаткові пляни на зміну у внутрішньому розкладі, подаючи, що в нововибудуваному будинку має бути приміщена бурса. Маґістрат відослав нові пляни до воєвідського уряду і воєвода Маліцький відмовився затвердити пляни. Не помогли нічого інтервенції у воєвідському уряді сенатора д-ра Горбачевського — послів д-ра Барана й Болюха та місцевих діячів д-ра Електоровича і д-ра Росляка. І знову будівельний виділ у воєвідському уряді не підносив ніяких технічних замітів, а Львівська Шкільна Кураторія прислала на письмі свою опінію, що в будівлі Р. Ш. в Чорткові на парцелі недалеко вязниці можна примістити школу. Воєвода Маліцький полагодив відмовно одно подання на бурсу, подаючи як одиноку причину відмови, що бурса буде недалеко вязниці. З тої самої причини полагодив відмовно і друге подання на школу. Маґістрат у Чорткові здержав після того усяку дальшу будову і наложив грошеві кари на д-ра Росляка.

Проти відмовних рішень внесено відклик до міністерства внутрішніх справ. У цій справі була 27. червня ц. р. депутація у складі: сен. д-р Горбачевський, пос. д-р Баран і д-р Росляк у преміера ґен. Складковського і він, познайомившися з цілою справою, заявив, що не бачить причини, чому у новій будівлі не можна примістити школи, зате заявився проти того, щоб там приміщено бурсу, саме з огляду на близькість вязниці.

Другого дня, 28. червня ц. р., були сен. д-р Горбачевський, пос. д-р Баран і д-р Росляк у директора політичного департаменту Жиборського і він, знаючи вже становище свого шефа преміера Складковського, заявив, що до справи поставиться позитивно. Відклик міністерство взяло під увагу і тепер вже буде можна докінчити будову шкільного будинку, у якому від вересня ц. р. знайдуть новочасне приміщення ґімназія та ліцей Р. Ш. в Чорткові.

—о—

З життя наших установ.

РІК ПРАЦІ Т-ВА НАУКОВИХ ВИКЛАДІВ ІМ. П МОГИЛИ В Р. 1937-38.

Надпрограмово, з уваги на проголошений Єпископатом ювилей хрищення України, Товариство оголосило виклад проф. д-ра Чубатого: „950 літ християнства на Україні". Актуальна тема й імя відомого ученого зібрали не надто численну, зате добірну авдиторію. Прелеґент подав мало в нас відомі історичні події, що склонили князя Володимира Великого і приспішити хрещення і прийняти хрест із Византії.

Серію складених і заповіджених на 1937-38 рік викладів розпочав теж принагідний, але науково оброблений реферат М. Дужого про Пастернакову нахідку в Крилосі і про добу наймогутнішого галицького володаря Ярослава Осмомисла.

Сімсотпятдесятліття „Слова о полку Ігореві" звеличало матірне Т-во разом із львівською філією та львівським кружком студенток урочистою академією. Виклад про традицію „Слова" виголосив д-р Д. Лукіянович, про поетичну дактуру поеми Богдан Кравців, уривки з поеми рецитувала Леся Кривіцька.

Велике зацікавлення викликав, широкий круг фахівців і ляїків, старших громадян і молоді зібрав мовознавчий виклад, проф. д-ра Сімовича п. н. „Нові тенденції в українській літературній мові". Тричі виїздив із цим викладом д-р Сімович, запрошуваний до провінціональних міст.

Глибоко продумані і життєздатні тези вияснив проф. д-р Старосольський у викладі „Етика і право", що теж зібрав поважних юристів і всіх, хто цікавиться суспільним питанням.

Поезією в астрономії можна назвати виклад прелеґента з Божої ласки д-ра Зарицького „Генеза назв сузірів".

У Шевченкові роковини говорив проф. Тисовський про ремінісценції „Слова о полку Ігореві" в поемі „Гамалія"; мистецькі рецитації Гурґулівни були окрасою Шевченкового вечора.

Пятдесятьліття Федьковичевої смерти помянуло Т-во ім. Могили викладом д-ра Д. Лукіяновича про співця гуцульських гір (у Рогатині).

З ділянки „українїка" треба відмітити основно оброблений, зразково виголошений і показами демонстрований виклад інж. Пастернака п. н. „Мінеральоґінні багатства України". Окреме місце належиться трьом викладам першорядного популяризатора української історії дир. О. Терлецького п. н. „Україна й Европа". Прелеґент провів паралелю культурного розвитку україни й Европи від XI. стол. до нових часів.

У звязку з цим історичним оглядом виголосив д-р Д. Лукіянович і на провінції повторений виклад „Про вагу й потребу традицій".

Не зважаючи на зріжничкування популяризації наук циклями спеціяльних і професійних викладів, не зважаючи на модну автаркію і помітне відокремлення викладової праці в поодиноких наших установах — універсальна викладова праця Т-ва ім. П. Могили далеко не зайва. Тим більше, що через свої філії і звязок із філіями „Учительської Громади" праця цього Т-ва поширилась і поза Львів. Тому заслуговує вона на увагу й підмогу.

С. Ч.

Шість тижнів сонця й радости.

Після закінчення шкільної науки кожне більше місто немов засипляє. Ще день-два гомонять шкільні будинки гамором молоді, ще день-два заливаються вулиці каскадами сміху шкільної дітвори, розрадуваної відпочинком, успіхом в науці, ріжними батьківськими нагородами і... надією на виїзд кудись далеко від сірих, розпалених мурів міста, кудись, де багато простору, сонця, повітря, волі... По кількох днях пустіють вулиці й площі міста.

Пустіють? Ні, бо лиш якась частина шкільної молоді виїздить у гори, на села... По вузьких вуличках передмість тиняються мужденні, кволі дитячі постаті з блідими, наче відлитими з воску личками. Вони тиняються з вулиці на вулицю та уладжують справжні перегони зі сонцем. Зазирне воно зизом у якусь закутину вулиці — там, наче з під землі виростає юрба дітвори. Перекине сонце свій скупий усміх у другу закутину, чи таки втече на іншу вулицю, вони за ним. І так від досвітку до вечора.

Цеж діти найбідніших, діти, що може й не мають батьків — діти великого міста-середовища, в якому затирається національна окремішність. Вулиця переробляє ніжні дитячі душі на свій лад, вливає в серце їдь, витискає тавро, якого згодом або зовсім не можна стерти, або з великими й важкими зусиллями. Українські діти залишені на вулиці, пропадають, розпливаються в ріжношерстній юрбі інших дітей вулиці. В зимі зберігає їх перед логубними впливами вулиці школа, може трохи батьки — та літом, коли дитині українських нуждарів вулиця стає домом — є найбільшою небезпекою у вихованні.

З тою небезпекою бореться від багатьох літ Т-во „Українська Захоронка" й Комітет Українських Півосель, зорганізований при цьому товаристві. Боротьба дуже важка і невдячна. Важка, бо кожний крок і почин розбивається на недостачі грошевих фондів, невдячна, бо вона не має найчастіше ніякого признання серед власного громадянства. Проте Т-во Українська Захоронка й Комітет Півосель під проводом невтомної робітниці й голови п-і С. Ракової не вгаває у праці ні на мент. Не відступає із загроженого становища ні на крок.

І цього року відбудуться у Львові півоселі для українських дітей, для тих найбідніших і для тих, що не мають ніякої змоги виїхати кудинебудь на ферії. Півоселі будуть на Жовківськім передмісті, Знесінні, Личакові, Пасіках (вище), на Городецькім, Клепарові, Богданівці, Сигнівці, Баторівці (вперше ц. р.) і Левандівці. В десятьох точках міста матимуть наші найменші й найбідніші не лиш совісну і дбайливу опіку, але здоровий та обильний харч, сонце, повітря — цілих шість тижнів, від 4. ц. м. — до 22. серпня. Матимуть вони шість тижнів усе те, чого не мають цілий рік і цих шість тижнів **мусять їм теж вистачити знову на цілий рік.**

На півоселях знайде приміщення 856 українських дітей, з того 400 дошкільних „найменших" і 456 шкільних дітей.

Чи цій дітворі справді треба дрібку сонця, повітря, відживи й радости, про це може найкраще засвідчити вислід лікарських оглядин на одному лиш передмісті жовківському, на якому д-р Берест знайшов всього 40% сяк-так розвинених дітей. Сяк-так розвинених! Всі інші загрожені або туберкульозою, або рахітизмом або... чимало ріжних недуг, що змалку нищать ніжний орґанізм майбутніх громадян?

Тому не сміє бути у Львові ніодного українця, який не зрозумів би великого значіння дитячих півосель. Ніхто не сміє відмовити хочби найменшої лепти для нашої дітвори спрагненої сонця й радости.

Комітет Українських Півосель у Львові уладжує в неділю 3. ц. м. за дозволом городського староства вуличну збірку, з якої дохід призначений на удержання 10 львівських півосель.

Не жалуймо жертв для тих, на яких жде вулиця, щоб їх розлютити у своїй отрутній атмосфері.

ч. с.

ПОХОРОНИ ҐЕН. МИРОНА ТАРНАВСЬКОГО.

ЛЬВІВ ПІД ЗНАКОМ ПОХОРОНУ.

Цілий український Львів уже третій день під враженням смерти та похорону ген. Тарнавського. На всіх українських установах повівають жалібні прапори. На мурах великі клепсидри. Між тими, які ми вчора згадали, також від родини: дружини, дітей та внуків, від Інвалідів УГА та від підстаршин і рядовиків УГА. На вулицях видно багато молодих селян — це члени делеґацій, що приїхали на похорон з краю.

ПАНАХИДА.

В пятницю пополудні перенесли труну з тлінними останками ген. Тарнавського з бічної нави на середину храму св. Юра, де поставили її на високому катафальку. Довкола чорна драперія, над труною синя.

В 6-тій годині вечором о. прал. Куницький відправив панахиду у виповненому вщерть храмі. Б. старшини УГА тримали шпалір від входу церкви до труни. На перших місцях — родина Генерала: дружина, доньки, син і внучки.

В часі тієї панахиди віддали Генералові честь полковники, підполковники та отамани українських армій.

ЖАЛІБНІ СХОДИНИ В „МОЛОДІЙ ГРОМАДІ".

В пятницю, в 7-ій годині вечором відбулися з приводу смерти ген. Тарнавського жалібні сходини членів т-ва „Молода Громада". Сходини відкрив короткою промовою дир. Юліян Шепарович, після чого присутні вшанували память Вожда однохвилинною мовчанкою. Наприкінці сходин голова Ділового Комітету, інж. Андрій Мельник подав плян участи „Молодої Громади" в похороні.

В СУБОТУ РАНО...

В суботу, від самого досвітку, дефілювали перед домовиною колишні старшини та стрільці УГА. Крім них проходило ще багато народу, що хотів віддати поклін Начальному Вождові Української Галицької Армії.

АРХИЄРЕЙСЬКА ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА.

Від год. 8.30 до 10.30 в церкві св. Юра відправили Архиєрейську Заупокійну Службу Божу: Преосв. Кир Іван Бучко, Преосв. Кир Никита Будка й о. Мітрат Базюк в асисті членів Капітули. Співав мішаний хор під орудою І. Охримовича. Шпалір від церковної брами аж до великого вівтаря творили українські комбатанти, члени УГА й Армії УНР, причому почесну варту при катафальку виконувало по пять колишніх військових з обох боків. Почесна варта змінялася що 15 хвилин. Перед головним вівтарем на приготованих кріслах заняла місце родина Покійного, колишні члени уряду ЗУНР і представники установ. Сам катафальок стояв посередині церкви св. Юра на тлі жалібної драперії, на якій лишався тризуб. Високопоставлена домовина, накрита червоною китайкою, в головах домовини військова шапка Покійного.

Вгорі над домовиною серед квітів уставлено портрет Генерала в домовині, який робив сильне враження. Серед повені вінків і квітів — на першому пляні великий вінок від дружини, дітей і внуків.

На богослуженні була маса народу. Не зважаючи на те, як також на руштування з приводу ремонту церкви — в церкві панував зразковий порядок.

ЗЕМЛЯ З РІДНОГО СЕЛА.

Делеґати установ з Радехівщини привезли на похорон Ґенерала посвячену землю з села Барилова, в якому Ґен. Тарнавський народився. Цю землю дадуть до гробу.

КОНДОЛЕНЦІЙНІ ПИСЬМА І ТЕЛЄҐРАМИ.

До Ділового Комітету наспіло багато кондоленційних письм та телеґрам. Між іншими прийшли кондоленції від: Українського Центрального Комітету у Варшаві, Управи Українського Товариства Допомоги Інвалідам з Великої України, від Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, Т-ва Українських Кооператорів у Львові, від Яворівщини, від Радехівщини, від молоді Борщівщини, від Рідної Школи, з Балинців коло Коломиї, від б. Старшин УГА зі Станиславова.

ЛЕТЮЧКА ПОРЯДКОВОЇ СЕКЦІЇ.

Порядкова Секція Похоронів видала спеціяльну летючку, в якій подала порядок похорону, місця, де мали збиратися учасники похоронного походу та вказівки, як треба пірчас похорону поводитися.

В ЦЕРКВІ І НА ПОДВІРІ СВ. ЮРА.

Хоч похорон був назначений на 4-ту годину, то вже на довго перед тим на площі св. Юра почали збиратися маси народу. Згідно з заповідженим порядком всі, що мали взяти орґанізовану участь в похороні уставлялися на призначених вісцях.

Вівтар, що знаходиться на подвірю церкви св. Юра, прикрашено великим жовтоблакитним прапором з відзнакою УГА та двома чорними прапорами, перепоясаними ґенеральськими відзнаками. перед вівтаром уставлено високий катафальок.

Коли в церкві почалася відправа похорону на подвірі перед катафальком уставилися колишні старшини УГА, Молода Громада та комбатанти поділені на 3 групи відповідно до колишніх трьох корпусів. Перед комбатантами стали делеґати з ріжних сторін з землею в урнах.

ЗЕМЛЯ З КРАЮ.

Привезли землю з родинної місцевости, Барилова: з могил батьків та приходства, з Золочева: з мешкання Ґенерала, з Підлисся, з Яворова, з Лисоні, з Маківки, Чорткова, Копичинців, Дори та з Надвірнянщини.

ДУХОВЕНСТВО.

Після відправи похоронного обряду в церкві вийшло духовенство з Преосвященними Іваном Бучком та Никитою Будкою і Мітратами о. д-ром Сліпим і о. Базюком у проводі. Крім львівського духовенства було багато священиків зпоза Львова, також з інших епархій. Духовенство — понад сто осіб — стануло ліворуч катафальку.

Фотель з Ексц. Митрополитом, що взяв участь у похороні, уставили на підвищенні ліворуч вівтаря, перед яким заняло місце вище духовенство.

ЗАГРАЛИ ТРЕМБІТИ...

В часі виносу домовини з храму заграли трембіти на церковному бальконі. Домовину вкриту жовтоблакитним прапором та червоною китайкою, уставили на катафальку, по обох боках якого загорілися смолоскипи й уставилася прибічна сторожа.

ПРОПОВІДЬ О. ПРАЛ. КУНИЦЬКОГО.

З трибуни, уставленої на терасі церкви св. Юра виголосив проповідь о. пралат **Куницький**. „У світі жив, але світ не для нього був — казав проповідник. — Всім були для нього люди, його люди, а особливо його хлопці, тому ті його хлопці його любили, бо він, як вони голодував, як вони мерз і як вони терпів. І як вони з любови вдався в боротьбу".

ОСТАННІЙ РАПОРТ...

З черги промовив голова „Молодої Громади" інж. А. Палій, який закінчив свою промову рапортом:

„Пане Ґенерале! Голошу слухняно, що до звіту зголосилося кільканацять тисяч Твоїх старшин і вояків. Вибач, що не в одностроях, але Ти не дав такого наказу. Вибач, що не справляємо Тобі гетьманського похорону, з гарматніми стрілами та жалібним верблем. Нині гуде жалібний вербель наших сердець і заплакали по Тобі тужні трембіти нашої верховини".

ДЕФІЛЯДА.

Після закінчення похоронної відправи перенесли домовину на площу перед брамою св. Юра, де був уставлений другий високий катафальок. З нього приняв Начальний Вожд останню дефіляду, на чолі якої перейшов д-р Володимир Старосольський, що ніс на подушечці відзнаку УГА в товаристві одютантів П. Палієва та Купчинського. За ними дефілювали: Молода Громада, Делеґації з урнами, Парляментарна Репрезентація, Делеґації з краю, Комбатанти з колишніх 3-ох Корпусів УГА, Інваліди та інші.

ПОХОРОННИЙ ПОХІД.

Після Євангелії, яку на площі св. Юра відчитав о. прал. Куницький, рушив похоронний похід, який впорядчики вже заздалегідь уставили.

Починав похід хрест вкритий серпанком, за ним командант походу отаман Ст. Шухевич з адютантом П. Постолюком та сурмач. За ними відділ комбатантів, прекрасний хоровід делеґацій зі 160 вінками, хор, під орудою І. Охримовича, орхестра „Зорі", уладні ряди комбатантів — Корпуси перший, другий і третій, духовенство з епископами Кир Іваном та Кир Никитою у проводі, адютанти з відзнакою, делеґації з землею, трембітарі з Березова, караван з домовиною з почесною сторожею по боках, рідня, делеґація колишнього Українського Уряду, делеґація Української Галицької Армії, делеґація Армії УНР, Рада „Молодої Громади" та інші делеґації. В похоронному поході взяли участь орхестри Читалень „Просвіти" з Підбірців та Ременова.

НА ЦВИНТАРІ.

В моменті, коли це пишемо — година 6.45 — чоло походу дійшло до брами Янівського цвинтаря. Згадаємо, що з площі св. Юра похід вийшов в год. 5.10.

На цвинтарі після похоронних відправ промовить колишній голова уряду ЗУНР президент д-р Кость Левицький, загуде останній вербель і делеґати кинуть грудки землі до могили.

Подробиці похорону та опис його закінчення на цвинтарі, сьогодні через спізнену пору не могли увійти до числа, подамо в понеділок.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ У КРАКОВІ.

У Кракові є такі високі школи:

1) Ягайлонський університет, що має 5 виділів: а) теольоґічний, б) медичний, в) права й адміністрації, г) фільософічний та ґ) рільничий. При правничому виділі існує школа політичних наук (2 роки), при медичнім виділі студія фізичного виховання, при рільничому курси: городничий (2 роки) і кооперативний (1 рік). Оплати на всіх виділах університету такі: вписове 30 зол., маніпуляційна такса 10 зол., річна оплата 200 зол. (можливі знижки).

2) **Гірнича Академія** (одинока в Польщі) ділиться на 2 виділи: гірничий і (гутничий) металюрґічний. Оплати: 30 зол. вписове, 10 зол. маніп. такса, річна оплата 230 зол.

3) **Торговельна Академія** (3 роки). Річна оплата 365 зол. (в міс. сплатах).

4) **Академія Мистецтв** має 2 виділи: малярство й різьба. Оплати: 10 зол. маніп. такса, 30 зол. вписове, 160 зол. річна оплата.

Крім того вищими школами у Кракові є ще:

1) **Державна Педаґогія** (2 роки). Оплата 50 зол. за цілий рік.

2) **Адміністраційно-Торговельний Курс** (1 рік). Оплати: 15 зол. вписове, річна оплата 350 зол. (платиться в місячних оплатах по 35 зол.)

Далі є такі фахові школи:

1) **Готелярська Школа** (вимагають 6 гімн. кляс — триває 2 роки). Річна оплата 400 зол. (платна в 6 міс. оплатах), вписове 15 зол. і 30 зол. наукові помочі.

2) **Університетська Школа Пістунок і Гігієністок** (6 кляс гімн., треває 2 і пів року). Оплати: вписове 50 зол., кавція 20 зол., повне удержання й плата за науку 120 зол. місячно.

3) **Державна Промислова Школа** (вим. гімназія нового типу). Треває 3 роки. Ділиться на а) фахові ліцеї (будівельний, телекомунікаційний, механічний, хемічний та водно-меліораційний), б) школу орнаментального мистецтва та артистичного промислу. Оплати: вписове 25 зол., піврічна такса 85 зол. У Кракові можна скромно прожити за 50—60 зол. місячно. З подрібними інформаціями належить звертатися до управи Української Студентської Громади (Kraków, ul. Asnyka 3. m. 2.); долучити марку на відповідь та свою точну адресу. — За Управу: Федак Вол. — гол., Гапасовський Андрій — секр.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ в році 1937. Звідомлення Дирекції на LIII Загальні Збори НТ враз із замкненням рахунків і білянсом на 31. XII. 1937. Накладом Народної Торговлі, Краєвого Союзу Споживчого, кооп. з вiдп. удiл. у Львовi. 4-ка, стор. 24.

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ, Акційна Спілка у Львові. Звіт з діяльности за діловий рік 1937 затверджений 24-ми звичайними Загальними Зборами акціонарів у дні 30. квітня 1937. Накладом Земельного Банку Гіпотечного С. А. у Львові. Львів, 1938. 4-ка.

ЖУРНАЛИ:

RUCH SŁOWIAŃSKI. Miesięcznik poświęcony życiu i kulturze Słowian. Rok III. Nr. 5. Lwów, 1938.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Czasopismo poświęcone zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Rok XII. Nr. 4—5. Kwiecień—maj 1938. Lwów.

PROMETHEE. Organe de défense nationale des peuples opprimés de l' U. R. S. S. XIII. Année. Nr. 136—137. Mars—Avril 1938. Paris.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 3. 7. год. 4. попол. „Волк королеви Мадагаскару". Год. 8. веч. „Люди в білому".

Понеділок 4. VII. о год. 8.30 веч. Гостинний виступ 3 сестер Галяма.

Второк 5. VII. о год. 8. веч „Ріголетто" опера.

Театр Ріжнородностей:

Від дня 1. VII. щодня нечинний

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ПЕРЕМИШЛЯНИ:

3. 7. Ой не ходи Грицю.

Потім театр іде до Рогатина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського

КОБАКИ:

3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КОСІВ:

3. 7. Гетьман Полуботок.

ЖАБЄ:

4. 7. Підля Бескиду.

5. 7. Чесна Сузанна.

Театр прийме до хору тенорів і басів.

КІНА.

АПОЛЬО: „При зачинених дверях".
АТЛЯНТИК: „Таємний противник".
БАЛТИК: „Пропащий острів", „24 години кохання".
ВАНДА: „Прокажена" та „Ординат Міхоровський".
ГРАЖИНА: „Подружжя про око", „Мазур".
ЕВРОПА: „РОБЕРТ І Гльорія" (Магда Шнайдер).
КАСІНО: „Анонімовий любко".
КОПЕРНИК: „Серце і шпада".
МАРУСЕНЬКА: „Серце і шпада"
МЕТРО: „Орлов", „Бродвей Біл".
МІРАЖ: „Сан Франціско".
МУЗА: „По великій війні".
ПАЛЯС: „Пікова дама".
ПАКС: „Я винувата" з Даніелею Даріє
РАЙ: „Деде" з Даніелею Даріє.
РІЯЛЬТО: „Соловій з Відня" з Мартою Еґерт.
РОКСІ: „Дівча з темпераментом".
СВІТ: „Чорний орел", „Дівча з Царика" з Ліді Помс.
СТИЛЕВЕ: „Світ говорить про нас"
ТОН: „Пострах Монголії", „Невинно почалося".
УТІХА: „Пропаще місто" та ревія.
ХИМЕРА: „Обережно з коханням!"

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Македонія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофоти".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 3. липня 1938.

7.15 Пісня у вик. кашубського хору, 7.20 Кашубські пісні й танки, хор, капеля, 8.00 Ран. денник, 8.15 Для села: Газетка, пісні, Новинки зі світа, 8.35 Львів здоровить, 9.05 Дута орхестра, воло год. 10.30 (після богослуження) Музика з пл., 11.45 Театр. огляд, 12.03 Серенади, муз. образок, 13.00 Кохання та приязнь у житті Шекспіра, 13.15 Музика, міш. хор, 14.55 Їзда по місті, гутірка, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Під Бабиною Горою, словно муз. авд., фейл. 16.20 „Чоловік і жінка" ком. Фредра, 17.20 Форт., 17.50 Хвилина Бюра Студій, 18.00 Розр. концерт, 19.30 Звук. тиждень, 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Львівська варта, словно-муз. авд., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та-йой" вес. авд., 22.10 У літній вечір, муз. авд., 23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з пл. (Варшава II).

Понеділок, 4. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орхестра, 8.00 Погід. ран. авдиція, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. й сусп. вісти, 15.10 Завтр. програма, 15.15 Літо на селі, повість, 15.30 Фрагм. з повісти з муз. ілюстр., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Орх., 16.45 „Галяцаґос" фейлет., 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 „Львів. пера" вірш, 17.25 Плити, 17.30 Орх., 17.55 „Гальо, увага", 18.00 Спорт. гутірка, 18.10 Концерт амер. муз., 19.00 Војська авдиція, 19.20 Актуальна гут., 19.30 Концерт з Торуня, 20.45 Вечір. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Техн. скр., 21.10 Легкі мельодії й пісні 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Льок. спорт. вістки, 22.05 Вес. концерт бажань, 23.00 Ост. вістки веч. денника, Метеор. ком.

Вівторок, 5. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Ран. муз. орх., 8.00 Ранок при мікрофоні, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авд., 14.00 Муз. з пл., 14.12 Для пань дому, 14.15 Конц. баж., 15.00 Біржа, 15.05 Господ. і суспільні вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 Байка з муз. ілюстр., 15.35 Фінанс.-господ. актуальности, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Концерт з Вильна, 16.45 „Пригода в Пєнінах опов., 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 „Серед жінок" гутірка, муз., 17.55 „Гальо, увага", 18.00 Гутірка з Вильна, 18.10 Марші на 2 форт. 18.45 „Літо лісових людей" фрагм. з пов. 19.00 Спів. речіт., 19.20 Акт. гутірка, 19.30 Розр. концерт, в перерві: 2 балеві розмови, 20.45 Вечір. ден., 20.55 Акт. гутірка про клясифік. ґрунтів, 21.10 Концерт регіон. хорів з Катовиць, Вильна й Лодзі, 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Льокальн. спорт. вістки, 22.05 Слов.-муз. авдиція, 23.00 Останні вістки веч. ден., Метеор. комунікат.

Середа, 6. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орх., 8.00 Перше снід. при орх., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Україн. інформ. газетка, 14.10 Музика з пл., **14.35 Арії й пісні Л. Рейнаровича** з орх., 15.00 Біржа, 15.05 Господ. й сусп. вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Муз. ревія з Кракова, 16.45 Відчит з Вильна, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Увертура до „Циган. барона" з пл., 17.20 Львів. комедія, фрагмент, 17.55 „Гальо, увага", 18.00 Фейлетон з Познаня, 18.10 Муз. з Торуня, 18.45 „Літо лісов. людей" фрагм. з пов., 19.00 Легкі пісні з Варшави, 19.20 Акт. гутірка, 19.30 Орх. і хор з Варшави, в перерві гурадь. оповід., 20.45 Вечір. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Прогр. резерва, 21.10 „Повість про Шопена" з Варшави, 21.50 Спорт. вітки, 22.00 Льов. спорт. вістки, 22.05 „На добраніч" орх., 23.00 Ост. вістки веч. денника, Метеор. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 3. липня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Улюблені мельодії, 20.00 21.00 Вес. муз. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.50 Хор, 17.00 Форт., 18.00 19.00 Циг. музика, 19.45 20.00 Спів, ВІДЕНЬ 15.20 Камер. музика давніх часів, 18.15 Рег. танки та пісні, 20.00 21.00 Симф. орх., 22.30 Орх. музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 18.00 Симф. музика, ПРАГА 12.40 Легка музика, 20.30 21.00 Галевий концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 19.00 Сценка, 19.30 Пісні, 19.45 Вок. концерт, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Ля жолє парфімез" ком. оп. Офенбаха, РИМ 17.15 18.00 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Зінгарі" оп. Леонкавалля.

Понеділок, 4. липня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Концерт солістів, 18.00 Розр. концерт, 19.10 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.45 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 18.00 Циган. музика, 19.20 Тироль. пісні, 20.25 21.00 Концерт орх., 22.20 Форт. речіт., 23.10 Танк. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Концерт Баха й Бетовена, 19.10 Військ. орх., 22.30 23.00 Розривк. концерт, КОШИЦІ 12.10 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.10 22.00 Опера „Корневільські дзвони", 23.15 Танк. музика, ПРАГА 18.20 Сальон. кварт., 19.30 20.00 Військ. орх., 20.30 21.00 22.00 Галев. концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Форт. речіт., 20.30 21.00 22.00 Концерт з Віш; РИМ 17.15 Камер. муз., 19.30 20.30 Розр. музика, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт.

Вівторок, 5. липня 1938.

БЕРЛІН 15.00 20.00 21.00 Розр. муз., БІЛГОРОД 18.25 20.30 Орх., 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.30 Циг. муз., 17.30 18.00 Танк. муз., 19.00 20.00 Орх., 21.25 22.00 Циган. музика, 22.45 23.05 Джез. музика, ВІДЕНЬ 19.10 Розр. музика, 22.30 23.00 Танк. музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 18.15 Форт. речіталь, 19.30 Легка музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Опера Цінгері, ПРАГА 18.00 Орх., 18.30 Хор, РАДІО ПАРІ 22.15 23.00 Камер. музика, РИМ 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Оп. „Цінгарі", 22.00 23.15 Танк. музика.

Середа, 6. липня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 17.00 Кварт., 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 18.20 Орх., 20.00 Спів. речіталь, 21.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30 18.00 23.10 Циган. музика, 19.15 Спів. речіт., 20.50 21.00 Джез. музика, 21.45 22.00 Опер. орх., ВІДЕНЬ 20.00 21.00 Симф. орх., 22.30 23.00 Танк. музика, 24.00 Нічн. концерт. МІЛЯНО 17.15 Вокаль. концерт, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперет. 23.15 Танк. музика, ПРАГА 16.55 Чеські нар. пісні, 17.30 18.30 Солісти, 21.00 22.10 23.00 Опера „Лібуша", РАДІО ПАРІ 20.30 Форт. речіт., РИМ 17.15 Солісти, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 Орх., 22.10 Форт. речіт. 23.15 Танк. музика.

БІРЖА.

Львів 2 липня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·32, 90·85, Доляри американські 5.30.00, 5·27·50 Доляри канад. 5·25·00—5·22·50. Фльорени гол. 294·99—293·25, Франки фр. 14·92—14·62, Франки швайцарські 122·15—121·35 Фунти анґл. 26·40—26·24, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 14·50—11·50 Кор. дан. 117·80—116·95 Кор. норв. 132·63—131·65, Корони шв. 136·09—135·10, Ліри італ. 22·70—21·80, Марки фінлян. 11·66—11·25, Марки нім. 75·00 — 70·00, Гель Авін 26·20—25·95, Марки нім. срібні 103·00 — 97·00

Акції.

Банк Польський 119·50 Цукор. 34·50, Вугіль 29·25, 29·38, Ліпоп 74·00. Може ів 12·50, Островець 57·25, Стараховиці, 35·75, 36·00, Габербуш 47·50.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 66·50, 3 інв. 1 ем. 82·00, серія 91·00 3 поз. інв. 2 ем. 82·38 серія 92·35 5. конверс. 71·00 прем. дол. депот. і консол. 67·55

Тенденція чашо слабша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 2. липня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за вачет.	2·30 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця копа	3·50 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана. На яйця звишкова.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Висилковий Дім кіс, мануфактури і ґалянтерії, шукає агентів христіян до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ШУКАЮ інтеліґентної старшої жінки до управи домом на провінції. Зголошення до „Діла" під „Урядовець". 1436 2-4

ПАНСІОНИ

ДОРА! Пансіон „Малина" давніше „Олена" в найгарнішим і догіднім положенню поручає сонячні кімнати, домашній здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 8-10

ВОРОХТА: Пансіон під „Матірю Божою" під управою Т. Дмитеркової, над Прутом, парк, грище, сонячна площа, поручає гарні кімнати з добірним харчем. Ціни приступні. 1316 6-6

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА". Пляжа, купіль, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 ?-20

ГАРНА, елегантна кімната з кухнею в підгірській околиці, близько Підлютого, на липень і серпень до винайму. Зголошення до „Діла" під „Перегінсько". 1439 2-2

ГАРНА лісна околиця, інтеліґентний дім дасть повне здорове утримання кільком особам. Ліпинська, Старинська — Шкло. 1451 1-3

КУПНО - ПРОДАЖ

ОБЄКТ промисловий, віздова брама, з трикімнатним мешканням до продажі або винайму. Відомість: Друкарня Вільфа, Львів 24. Телеф. 213-41. 1417 3-3

ДОБРА НАГОДА. Недокінчений дім критий бляхою, 4 кімнати, кухня, лазничка, комора, пивниця й ін., бальков з терасою, криниця; парцеля до полудня 350 сажнів квадр. в Рудні — Зимна Вода, 10 мін. їзди зал. зі Львова, 2 мін. ходу від стації. — Відомости подасть **Т-во „Супруга"**, Львів, Коперника 26.

МЕШКАННЯ

ДВІ КІМНАТИ, перекімната, кухня, повний комфорт, сонячне. Одна кімната, кухня, комфорт, сонячне, город, ул. Мучна (Мончна) 23 а, бічна Личаківської, при трамваю. 1443 2-3

ДВІ ВЕЛИКІ КІМНАТИ, гарна передкімната, кухня, повний комфорт, перший поверх. Війтівська (Вуйтовска) ч. 2 бічна Личаківської, при трамваю. 1443 2-3

КІМНАТА для кавалєра, сонячна, умебльована до винайму. На Байках, 26, м. 12. 1452 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

УРЯДНИК ДЕРЖ. кавалєр, літ 27, брюнет, вельми непоганий, університет, без налогів — ожениться з панною до літ 25, симпатичною, розумною, небідною; шанше знушений взагля неукраїнку. Згол. **Poznań 1. poste restante „Okazja 823".**

— **Страшний вибух бальоників.** У Версаю у Франції відбувається щороку в червні свято дітей, в якому беруть участь тисячі дітей. Майже всі діти мали бальоники, з яких виходив газ. Нагло газ одного бальоника вибух наслідком необережности одного з курців. Від цього бальоника загоріли інші бальоники так, що згоріло їх тисячі. Від вибуху важко попарилося багато дітей і дорослих осіб. Кількох важко ранених відвезли до шпиталю.

— **Боротьба з китайськими піратами.** Товариства прибережного мореплавства в Шангаю вимагають від пасажирів, щоб перед входом на корабель показали посвідки про заплачення кавції і легітимувалися документами тотожности. Управи товариств сподіються, що таким способом унеможливлять перепачковування піратів на кораблі, де вони опісля помагають підчас нападу на кораблі піратським суднам. Крім того залога кожного корабля дістає зброю до боротьби на випадок нападу піратів на повному морі. Ці засоби обережности дають щораз кращі успіхи.

— **Шмелінг заповідає реванж.** Відомий німецький боксер Макс Шмелінг, що його переміг недавно американський мурин Люїс, висловив бажання ще раз зустрінутися з цим боксером. Речинець стрічі ще не устійнений.

— **Дерево замість бензини.** З Москви виїхало 12 вантажних самоходів, яких мотори порушують не бензиною але деревом. Траса — довжини 10.650 км. веде з Москви до Ленінграду — Мінська — Києва і до Москви. Цю трасу самоходи мають переїхати за 60 днів. На цілій трасі уладжено відповідні склади з деревом, кожний самохід може забрати запас палива на 100 км. Метою цього рейду випробувати вантажні самоходи, що їх мотори порушують деревом, бо продукція бензини на потреби вантажних самоходів не вистачає. Слід зазначити, що хлібороби зуживає майже 2/3 загальної продукції бензини. Справу переходу з бензини на дерево пояснюють теж мілітарними оглядами, бо на випадок війни бензина необхідна для війська.

— **Опіка над батьками багатьох дітей.** Дирекція поліції у Граці остерігла всіх власників камениць,, що притягне їх до строгої відповідальности, якщо відмовлятимуться від винайму помешкань батькам багатьох дітей. Це один зі засобів підтримки націонал-соціялістичного уряду природнього приросту німецького народу.

— **Катастрофа в копальні.** В Бірмінгем у стейті Алябама обсунувся хідник у копальні вугілля у глибині 1.000 метрів. Сімох вуглекопів згинуло. багато ранених.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому (143) числі „Діла“вкралася прикра помилка з підписом автора статті п. н. „Перелюднення і промисл наших земель“ (Економічна Сторінка). Зам. Іван Костів має бути: **інж. Петро Костів.**

—o—

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК“: „ТАЄМНИЙ ПРОТИВНИК“.

Пізнасте ріжні особи з нюйорського світа багатів аж од їх улюблених псів включно. Одні кудись вибираються в подорож, другі розмовляють про якісь інтереси, інші про кохання. Мусите добре стежити за кожною особою зокрема, бо ось в одній хвилині всі ті нитки, що вяжуть їх знайомістю та інтересами поплутаються і ви будете в такому самому клопоті, як поліційні урядовці, що схотять розяснити смерть одного з них і потім другого. Вся ця історія має всі прикмети добре кримінальної історії з Конана Дойля чи Едґара Воллеса. Вона така заплутана, що тільки завдяки таланові приватного детектива, якого цим разом грає відомий сальоновець Віліям Повел, ми врешті розяснюємо собі відношення поодиноких осіб до сензаційного вбивства.

Зі судової салі.

ЗА САМЕ ОБГОВОРЕННЯ ЗМІНИ ОБРЯДУ — КАРА НА СВЯЩЕННИКА.

Старовство в Копичинцях покарало **о. Михайла Коржинського**, завідателя парохії у Васильківцях, за проступок зі ст. 18 (нехіть супроти Польщі) права про проступки. Цього проступку — на думку старовства — о. М. Коржинський допустився тим, що публично осудив з проповідниці в церкві у Васильківцях дня 2. січня ц. р. зміну греко-кат. обряду на римо-кат. обряд його парохіянином М. Уліновським. Покараний відкликався до окружного суду в Чорткові, який по розправі засудив **о. М. Коржинського** за інший проступок, а саме зі ст. 31 **на кару 100 зол. гривни зі заміною на 5 днів арешту** і на заплату судових коштів. Суд станув на становищі, що о. М. Коржинський допустився проступку не зі ст. 18-ої, але 31-ої, яка каже: Хто публично допускається необичайного вибрику — підлягає карі арешту до двох тижнів або гривні до 500 зол. Цього проступку — каже суд у своїх мотивах — о. М. Коржинський допустився такими словами, що їх висловив з проповідниці в церкві: Микола Уліновський не належить вже відтепер до нашого обряду, до нашої церкви і тимсамим і до нашого народу. Сумно це, але це ознака, які важкі часи переживає тепер наш нарід. І як вітер віє і відлітає полова від зерна — так і від нас відлітає все те, що пусте...“ Куди пішов — можете легко додуматися. Тими словами — каже суд — покараний хотів понизити не лише М. Уліновського, але також суспільність рим.-кат. костела, до якої він приступив. Від присуду окружного суду в Чорткові о. Коржинський зголосив касацію і щойно Найвищий Суд скаже, чи у словах о. Коржинського містяться знамена згаданого проступку зі ст. 31.

Пізнавши на Першій Українській Педагогічній Виставі напрямні сучасної педагогічної думки, зміркуєте самі, до яких шкіл посилати своїх дітей, якої їм треба науки, освіти й виховання.

Дописи.

КОПИЧИНЦІ.

Забороняють зладити і вживати прапор „Просвіти“. Філія Т-ва „Просвіта“ в Копичинцях істнує вже 40 років і з цієї причини виділ філії рішив відсвяткувати цього року ювілей повітовим святом, на якому задумував теж посвятити філіяльний прапор. Дня 23. квітня ц. р. виділ філії вніс до воєвідства у Тернополі прохання у справі дозволу на зладження і вживання прапору проєкту проф. Буцманюка з Жовкви. На прапорі — згідно з проєктом проф. Буцманюка — виднів би на однім боці образ Володимира Великого та 4 герби українських земель, а другого боку емблема „Просвіти“ (відчинена книжка), а по краях назви всіх читалень, що належать до копичинецької філії. Одначе воєвідство рішенням з дня 21. травня ц. р. ч. П. Б. 6/38 відкинуло прохання філії не подаючи причин, покликуючися на ст. 75 уст. 3. розпорядку президента про адміністраційну процедуру. Від цього рішення виділ філії вніс відклик до міністерства внутрішніх справ. Здається, що копичинецька філія буде святкувати свій ювілей без прапору.

Фестин „Рідної Школи“ відбувся дня 19 ц. м. у лісі гр. Баворовського за міським цвинтарем. До програми фестину ввійшли вправи шкільної дітвори, що почалися пісною „Боже Великий“, опісля слідували масові вправи учениць та учеників, вправи дівчат маками, танець дівчат. По вправах дітвора під звуки орхестри „Боєва“ дефілювала перед прапором і старшиною „Р. Ш.“. З програми відпали: стовп щастя, перегони, пошта, ворожка, колесо щастя, японська гра, цвахи зручности і несподіванки. Немилою несподіванкою для публики був звук сирени, що повідомляє про пожежу, якої не було. Публика перестрашена побігла на край ліса, але побачила, що її обманули і вернулась знову на фестин, але не вся. Публики як на Копичинці мало.

Ювілейні свята „Просвіти“ почалися по селах копичинецької філії у травні ц. р. і тепер відбуваються дальше. Дотепер відбулися свята в таких селах: Хоросткі, Увисла, Карашинці, Верхівці, Перемилів, Оришківці. В Перемилові відбулося районове свято для читалень хоростківського району. На липень ц. р. приготовляється повітове свято „Просвіти“ в Копичинцях.

„Дитячі садки“. Повітове старовство в Копичинцях обмежило на 1938 р. число „дитячих садків“ у копичинецькому повіті до 8. На кількакратні інтервенції голови П. С. К. „Р. Ш.“ адв. Трояна староста Гродецький заявив, що не може дати дозволу на більше садків, бо по інших селах будуть „громадські садки“ і діти зможуть до них ходити. „Дитячі садки“ відбудуться в таких селах: 1) Копичинці-Баворівщина, 2) Копичинці-Калинівщина, 3) Гусятин, 4) Васильківці, 5) Хоросткі, 6) Чорнокінці Великі, 7) Чорнокінці Малі, 8) Ковалівка.

КОЛОМИЯ.

Річний попис елевів філії Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Коломиї відбувся 23. п. м. У пописі взяло участь 29 елевів, з яких п. Марія Витвицька як абсольвентка дістала вже диплом. Програма була дещо більша, як звичайно, але завдяки меткому і вправному проводові, та збереженій економії часу, присутні, що цим разом ущерть виповнили салю, з приємністю та насолодою слідкували за щораз кращими осягами адептів у грі на скрипці, чи фортепіяні. Присутні у свому захопленні і не здавали собі справи з того, що попис із малою перервою між І. і II. частиною тревав майже чотири години. Слід згадати, що музичні твори відповідно підібрані для елевів були відіграні з память. З 16 елевів-скрипаків на найбільше признання заслугує відомий уже місцевому громадянству з попередніх写 понисів Свенти Еміль, який у відіграним Бетовена „Концерті“ Д-дур (І. ч.) виявив небуденну техніку, що ньою захопив слухачів і викликав загальний подив. Добре відіграла Онищук Ольга Венявського „Легенду“, а Сергій Вишнрський: Роде „Концерт“ е-моль (II. і III. ч.) На окрему згадку заслугує Фреліх Фр., яка зі зрозумінням і чуттям віддала Чайковського „Серенаду“, а дальше і Стрільбицький Франц, що у творі Берйота „Концерт“ VIII (І. ч.) виявив чималу техніку. З молодших елевів-скрипаків вибиваються завдяки пильній праці і безупинним вправам: Дарія Кассіян, що звернула на себе увагу головно чистими фляжолетами в Зінгелевій „Фантазії“, опісля Богдан Фіглюс, що бездоганно виконав Левицького „Романцу“, Марта Коссак та інші. Слід підкреслити теж значний поступ у Баумгартена Карла та Райса Мечислава в порівнанні з минулорічним пописом. З 12 фортепіянових точок найкращою була Шопена „Баляда“, що її з повним зрозумінням віддала вищезгадана: Марія Витвицька. Зовсім удатно відіграла Коссак Люба Шопена „Два Етюди“, а Ковалів Любомир Шопена „Ноктюрн“ Ес-дур. Чималу вправу виявила Надія Недільська у виконанні Моцарта „Фантазії“ д-моль та Яремич Оксана у Ґріґа „Метелику“ й „До весни“, вкінці Фреліх Едита, що бездоганно відіграла Ґаде: „Елегію“ та Шуберта „Жарт“ Б-дур. Всі згадані елеви служили теж фортепіяновим акомпаніяментом своїм товаришам-скрипакам. З інших елевів фортепіяну слід згадати ще: Михайлів Дарію, що відіграла Чайковського „Сніжинки“, Новодворського Юрка, Степаняк Наталію і Фреліх Мірям. Є надія, що при дальшій праці і безупинній вправі всі елеви робитимуть щораз кращі поступи. Вершком попису і його завершенням була Шуберта „Симфонія“ г-моль, що її прекрасно відіграла орхестра Музичного Інституту під управою директора п. Романа Рубінгера. З повним вдоволенням і щирим побажанням найдальших успіхів у майбутньому нашій рідній музичній станиці Покуття розходилися всі до дому. **В. М.**

Спорт.

ЧИ ВПАДЕ РЕКОРД ПУБЛИКИ В ПЕРМИШЛІ?

Відплатний метч **Сян — Кадімаг**, що відбудеться в Перемишлі 3. липня, викликав таке велике зацікавлення в Перемишлі, ближчій і дальшій околиці, що на цьому метчу впаде мабуть рекорд публики на спортових імпрезах у Перемишлі. Фаворитом змагань є очевидно Сян, що виступить у повному складі враз із Ходичем на правій помочі, що його суддя п. Сєвіцький усунув зовсім безпідставно з гриша в Бориславі.

ЗРЕВАНЖУЄТЬСЯ СКАЛА (СТРИЙ) ДРОГОБИЦЬКОМУ ТУРОВІ, ЧИ ВТРАТИТЬ ОСТАННЮ ШАНСУ?

Відплатні змагання Скала (Стрий) — Тур (Дрогобич) за титул містця дрогобицько-стрийської підокруги відбудуться 3. липня в Дрогобичі. Минулотижнева поразка Скали з Туром (2:3) у себе дома вимагає відплати в Дрогобичі. На відплату стрийська Скала...платить.

ПІСЛЯ НАКОЛЕСНИЦЬКИХ МІСТЕРІЙ З УКРАЇНОЮ — ФУТБОЛЬНІ МІСТЕРІЇ З ЛЬВІВСЬКОЮ ЗОРЕЮ

Останній комунікат ВІПД львівської округи подає до відома, що змагання Зоря — Гапоель, які відбулися тому 2 місяці в Городку з вислідом 4:0 для Зорі, уневажнено, бо, мовляв, суддя змагань порушив правила гри.

Чи суддя справді нарушив правила гри, нам ближче невідомо. Зате знаємо напевно, що ВІПД за намовою суперників Зорі з львівського Польського Клюбу Спортового нарушує своїми рішеннями в самих основах справедливість і спортову етику.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ в році 1937. Звідомлення Дирекції на LIII Загальні Збори НТ враз із зіставленням рахунків і білянсом на 31. XII. 1937. Накладом Народної Торговлі, Краєвого Союзу Споживчого, коош. з відп. удіз. у Львові. 4-ка, стор. 24.

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ, Акційна Спілка у Львові. Звіт з діяльности за діловий рік 1937 затверджений 24-ми звичайними Загальними Зборами акціонарів у дні 30. квітня 1937. Накладом Земельного Банку Гіпотечного С. А. у Львові. Львів, 1938. 4-ка.

ЖУРНАЛИ:

RUCH SŁOWIAŃSKI. Miesięcznik poświęcony życiu i kulturze Słowian. Rok III. Nr. 5. Lwów, 1938.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Czasopismo poświęcone zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Rok XII. Nr. 4—5. Kwiecień—maj 1938. Lwów.

PROMETHEE. Organe de défense nationale des peuples opprimés de l' U. R. S. S. XIII. Année. Nr. 136—137. Mars—Avril 1938. Paris.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 3. 7. год. 4. попол. „Вояк королеви Мадагаскару". Год. 8. веч. „Люди в білому".

Понеділок 4. VII. о год. 8.30 веч. Гостинний виступ 8 сестер Галяма.

Второк 5. VII. о год. 8. веч „Ріголетто" опера.

Театр Ріжнородностей:

Від дня 1. VII. щодня вечірний

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ПЕРЕМИШЛЯНИ:

3. 7. Ой не ходи Грицю.

Потім театр іде до Рогатина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського

КОБАКИ:

3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КОСІВ:

3. 7. Гетьман Полуботок.

ЖАБЄ:

4. 7. Пісня Бескиду.

5. 7. Чесна Сузанна.

Театр прийме до хору тенорів і басів.

КІНА.

АПОЛЬО: „При зачинених дверях".
АТЛЯНТИК: „Таємний противник".
БАЛТИК: „Пропащий острів", „24 години кохання".
ВАНДА: „Прокажена" та „Ординат Міхоровський".
ГРАЖИНА: „Подружжя про око", „Мазур".
ЕВРОПА: „РОБЕРТ І Гльорія" (Магда Шнайдер).
КАСІНО: „Анонімовий любко".
КОПЕРНИК: „Серце і шпада".
МАРУСЕНЬКА: „Серце і шпада".
МЕТРО: „Орлов", „Бродвей Біл".
МІРАЖ: „Сан Франціско".
МУЗА: „По великій війні".
ПАЛЯС: „Пікова дама".
ПАКС: „Я винувата" з Даніелею Даріє
РАЯ: „Деде" з Даніелею Даріє.
РІЯЛЬТО: „Соловій з Відня" з Мартою Еґерт.
РОКСІ: „Дівча з темпераментом".
СВІТ: „Чорний орел", „Дівча з Парижа" з Лілі Понс.
СТИЛЕВЕ: „Світ говорить про нас"
ТОН: „Пострах Монголії", „Невинно почалося".
УТІХА: „Пропаще місто" та ревія.
ХИМЕРА: „Обережно з коханням!"

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Македонія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофоти".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 3. липня 1938.

7.15 Пісня у вик. кашубського хору, 7.20 Кашубські пісні й танки, хор, капеля, 8.00 Ран. денник, 8.15 Для села: Гаветка, пісні, Новинки зі світа, 8.35 Львів злоровить, 9.05 Дута орхестра, коло год. 10.30 (після богослуження) Музика з пл., 11.45 Театр. огляд, 12.03 Серенади, муз. образок, 13.00 Кохання та приказь у житті Шекспіра, 13.15 Музика, міш. хор, 14.55 Їзда по місті, гутірка, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Під Бабиною Горою, словно муз. авд., фейл. 16.20 „Чоловік і жінка" ком. Фредра, 17.20 Форт., 17.50 Хвилина Бюра Студій, 18.00 Розр. концерт, 19.30 Звук. тиждень, 19.50 Авт. гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Львівська варта, словно-муз. авд., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та-йой" вес. авд., 22.10 У літній вечір, муз. авд., 23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з пл. (Варшава II).

Понеділок, 4. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орхестра, 8.00 Погід. ран. авдиція, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. й сусп. вісти, 15.10 Завтр. програма, 15.15 Літо на селі, повість, 15.30 Фрагм. з повісти в муз. ілюстр., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Орх., 16.45 „Галяпагос" фейлет., 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 „Львів. пера" вірш, 17.25 Плити, 17.30 Орх., 17.55 „Гальо, увага", 18.00 Спорт. гутірка, 18.10 Концерт амер. муз., 19.00 Вояцька авдиція, 19.20 Актуальна гут., 19.30 Концерт з Торуня, 20.45 Вечір. денник, 20.55 Авт. гутірка, 21.00 Техн. скр., 21.10 Легкі мельодії й пісні 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Льов. спорт. вістки, 22.05 Вес. концерт бажань, 23.00 Ост. вістки веч. денника, Метеор. ком.

Вівторок, 5. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Ран. муз. орх., 8.00 Ранок при мікрофоні, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авд., 14.00 Муз. з пл., 14.12 Для пань дому, 14.15 Конц. баж., 15.00 Біржа, 15.05 Господ. і суспільні вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 Байка з муз. ілюстр., 15.35 Фінанс.-господ. актуальности, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Концерт з Вильна, 16.45 „Пригода в Пенінах опов., 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 „Серед жінок" гутірка, муз., 17.55 „Гальо, увага", 18.00 Гутірка з Вильна, 18.10 Марші на 2 форт. 18.45 „Літо лісових людей" фрагм. з пов. 19.00 Спів. речіт., 19.20 Авт. гутірка, 19.30 Розр. концерт, в перерві: 2 балеві розмови, 20.45 Вечір. ден., 20.55 Авт. гутірка про класифік. ґрунтів, 21.10 Концерт регіон. хорів з Катовиць, Вильна й Лодзі, 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Львівськ. спорт. вістки, 22.05 Слов.-муз. авдиція, 23.00 Останні вістки веч. ден., Метеор. комунікат.

Середа, 6. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орх., 8.00 Перше снід. при орх., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Україн. інформ. газетка, 14.10 Музика з пл., **14.35 Арії й пісні Л. Райнаровича** з орх., 15.00 Біржа, 15.05 Господ. й сусп. вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Муз. ревія з Кракова, 16.45 Відчит з Вильна, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Увертюра до „Циган. барона" з пл., 17.20 Львів. комедія, фрагмент, 17.55 „Гальо, увага", 18.00 Фейлетон з Познаня, 18.10 Муз. з Торуня, 18.45 „Літо лісов. людей" фрагм. з пов., 19.00 Легкі пісні з Варшави, 19.20 Авт. гутірка, 19.30 Орх. і хор з Варшави, в перерві гуральськ. оповід., 20.45 Вечір. денник, 20.55 Авт. гутірка, 21.00 Прогр. резерва, 21.10 „Повість про Шопена" з Варшави, 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Льов. спорт. вістки, 22.05 „На добраніч" орх., 23.00 Ост. вістки веч. денника, Метеор. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 3. липня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Улюблені мельодії, 20.00 21.00 Вес. муз. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.50 Хор, 17.00 Форт., 18.00 19.00 Циг. музика, 19.45 20.00 Спів, ВІДЕНЬ 15.20 Камер. музика давніх часів, 18.15 Рег. танки та пісні, 20.00 21.00 Симф. орх., 22.30 Орх. музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 18.00 Симф. музика, ПРАГА 12.40 Легка музика, 20.30 21.00 Галевий концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 19.00 Сценка, 19.30 Пісні, 19.45 Вок. концерт, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Ля жоліє парфімеє" ком. оп. Офенбаха, РИМ 17.15 18.00 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Зінгарі" оп. Леонкавалля.

Понеділок, 4. липня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Концерт солістів, 18.00 Розр. концерт, 19.10 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.45 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 18.00 Циган. музика, 19.20 Тироль. пісні, 20.25 21.00 Концерт орх., 22.20 Форт. речіт., 23.10 Танк. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Концерт Баха й Бетовена, 19.10 Військ. орх., 22.30 23.00 Розривк. концерт, КОШИЦІ 12.10 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.10 22.00 Опера „Корневільські дзвони", 23.15 Танк. музика, ПРАГА 18.20 Сальон. кнорт., 19.30 20.00 Військ. орх., 20.30 21.00 22.00 Галев. концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Форт. речіт., 20.30 21.00 22.00 Концерт з Віш; РИМ 17.15 Камер. муз., 19.30 20.30 Розр. музика, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт.

Вівторок, 5. липня 1938.

БЕРЛІН 15.00 20.00 21.00 Розр. муз., БІЛГОРОД 18.25 20.30 Орх., 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Циг. муз., 17.30 18.00 Танк. муз., 19.00 20.00 Орх., 21.25 22.00 Циган. музика, 22.45 23.05 Джез. музика, ВІДЕНЬ 19.10 Розр. музика, 22.30 23.00 Танк. музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 18.15 Форт. реціталь, 19.30 Легка музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Опера Ціпері, ПРАГА 18.00 Орх., 18.30 Хор, РАДІО ПАРІ 22.15 23.00 Камер. музика, РИМ 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Оп. „Цінгарі", 22.00 23.15 Танк. музика.

Середа, 6. липня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 17.00 Кварт., 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 18.20 Орх., 20.00 Спів. реціталь, 21.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30 18.00 23.10 Циган. музика, 19.15 Спів. речіт., 20.50 21.00 Джез. музика, 21.45 22.00 Опер. орх., ВІДЕНЬ 20.00 21.00 Симф. орх., 22.30 23.00 Танк. музика, 24.00 Нічн. концерт, МІЛЯНО 17.15 Вокаль. концерт, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперет., 23.15 Танк. музика, ПРАГА 16.55 Чеські нар. пісні, 17.30 18.30 Солісти, 21.00 22.15 23.00 Опера „Лібуша", РАДІО ПАРІ 20.30 Форт. речіт., РИМ 17.15 Солісти, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 Орх., 22.10 Форт. речіт. 23.15 Танк. музика.

БІРЖА.

Львів 2 липня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·32, 90·85, Доляри американські 5·30.00, 5·27·5) Доляри канад. 5·25·00—5·22·50, Фльорени гол. 294·99—293·25, Франки фр. 14·92—14·62, Франки швайцарські 122·15—121·3·, Фунти англ. 26·40—26·24, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 11·50—11·30 Кор. дан. 117·80—116·95 Кор. норв. 132·63—131·63, Корони шв. 136·09—135·15 Ліри італ. 22·70—21·80, Марки фінлян. 11·56—11·25, Марки нім. 75·00 — 70·00, Гельд. Авін 26·20—25·95, Марки нім. срібні 103·00 — 97·00

Акції.

Банк Польський 119·50 Цукор. 34·50, Вугіль 29·25, 29·38, Ліпльоп 74·00. Моджеів 12·50, Островець 57·25, Стараховиці, 35·75, 36·00, Габербуш 47·50.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 66·50, 3 інв. 1 ем. 82·00, серія 91·00 3 пов. інв. 2 ем. 82·38 серія 92·3 з. конверс. 71·50 прем. дол. внеот. з консол. 67·5

Тенденція тато слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 2. липня 12938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за вачет. 2·30 зол.
молоко 14—15 сот.
яйця копа) 3·50 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана. На яйця зниткова.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЯНИЙ Висилковий дім кіс, мануфактури і галянтерії, шукає агента християн до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ШУКАЮ інтелігентної старшої жінки до управи домом на провінції. Зголошення до „Діла" під „Урядовець". 1436 2-2

ПАНСІОНИ

ДОРА! Пансіон „Малвва" давніше „Олена" в найгарнішім і догіднім положенню поручає соняшні кімнати, домашний вдоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 8-10

ВОРОХТА: Пансіон під „Матірю Божою" під управою Т. Дмитеркової, над Прутом, парк, грище, соняшна пляжа, поручає гарні кімнати з добірним харчем. Ціни приступні. 1316 6-6

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА". Пляжа, купіль, всякі вигоди. Ціни поміркованi. Українська управа. 1362 ?-20

ГАРНА, елегантна кімната з кухнею в підгірській околиці, близько Підлютого, на липень і серпень до винайму. Зголошення до „Діла" під „Перегінсько". 1439 2-2

ГАРНА лісьна околиця, інтелігентний дім дасть повне здорове удержання кільком особам. Ліпшинська, Стрийська — Шкло. 1451 1-3

КУПНО-ПРОДАЖ

ОБЄКТ промисловий, відпова бралля, з трикімнатними мешканнями до продажі або винайму. Відомість: Друкарня Вільфа, Львів 24. Телеф. 215-41. 1417 3-3

ДОБРА НАГОДА. Недокінчений дім критий блахою, 4 кімнати, кухня, лазничка, комора, пивниця й ін., балькон з терасою, криниця; парцеля до полудня 230 сяжнів квадр. в Рудні — Зимна Вода, 10 мін. їзди зал. зі Львова, 2 мін. ходу від стації. — Відомости подасть **Т-во „Супруга"**, Львів, Коперника 26.

МЕШКАННЯ

ДВІ КІМНАТИ, перехімната, кухня, повний комфорт, соняшне. Одна кімната, кухня, комфорт, соняшне, город, ул. Мучна (Мончна) 23 а, біля Личаківської, при трамваю. 1443 2-3

ДВІ ВЕЛИКІ КІМНАТИ, гарна передкімната, кухня, повний комфорт, перший поверх. Вітвіцька (Вуйтовска) ч. 2 біля Личаківської, при трамваю. 1448 2-3

КІМНАТА для кавалєра, соняшна, умебльована до винайму. На Байках, 26, м. 12. 1452 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

УРЯДНИК ДЕРЖ. кавалір, літ 27, брюнет, вигляд непоганий, університет, без налогів — ожениться з панною до літ 25, симпатичною, розумною, небідною; (панне звущений зятя неуправне). Згод. Poznań 1. poste restante „Okazja 823".

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА з капіталом 50 тисяч зол. прийме активне мисарське підприємство. Зголошуватися: Тернопіль, почтова скринька 51. 1442 1-1

РІЖНІ

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизніше направить українська фірма П. Карвинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 61-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайноxи 1. 1188 5-0

ПЕРЕЛИЦЬОВУЮ, направляю, перероблюю, шию гардеробу жіночу, мужеську. **Коперника 26,** подвіря. 1456a 1-1

ЛЕДІВНІ герметичні, кухні новітні — найдешевше „МЕБЛЯК", Мльвів, Сикстуська тринять. 1454 1-1

І ЗОЛОТИЙ — переробляю капелюхи жіночі, мужеські, найновіші моделі. **Коперника 26,** подвіря. 1456 1-1

КНИГАРНЯ І ВИПОЗИЧАЛЬНЯ КНИЖОК „СЛОВО", Львів, Руська 5 — книжки, театральні псоя, перкоані книги і канцелярійне приладдя. 1-1

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА.** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 67-100

ПЕКАРСЬКІ КОШИКИ і всякі кошикарські вироби — Виріб**н**я „РЕКС", Городецька 47. 1358 5-5

ПОЛОТНА льняні (ручної роботи) поручає по найнижчих цінах „ВОЛОКНО", Львів, Замарстинівська 29. 1407 3—4

С-ГАЗ вигублює блошиці із заплодами. Інформації: САНОС, Львів, Тагської 3, телефон 212-62. 1297 5-10

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 8-12

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Праві, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

ЛІКАР

недуг шкірних, венеричних та лік. косметики

Роман Лисяк

Довголітній заступник д-ра Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. клініки ординує 1434 при вул. СИКСТУСЬКІЙ 56. 1-10

ПОДЯКА

До Шановної Фірми М. Фрайліх. Заведення виробу бандажів пропукл. черевн. — Львів, Городецька ч. 85. З вдоволенням потверджую В. П., що заложений мені бандаж пропуклиновий obосторонній виліку**в**ав мене в цілости, а сьогодні ні сліду не маю з попередньої недуги.

З високим поважанням
ВЛАДИСЛАВ ШИМКОВИЧ
П. П. Поліції Державної Зимна Вода.

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-таліцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41 Тел. 292-79.
498 16-50

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

приймає безперервно впис студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахове знання з ріжних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та перероблення садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Instytut. Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найріжнородніших хворіб

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

це добрий засіб до управильнення шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і гемороїдах — їх радо приймають хворі.

ВІД НИНІ

Посезонова випродаж

по небувало низьких цінах у відомім магазині жіночої конфекції

Е. ТАВБЕ, Львів, Рутовського 11.

УВАГА: Тільки короткий час. Просимо оглянути наші вистави. 1422 1-2

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплети та суконки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, поплеіни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166. Станиславів, 3-го Мая 12.

Робітня ювілерсько-золотнича

Йосифа ГАХУЛЯ

Львів, ул. Хорущини 14.

виконує всякі роботи з біжутерії, нові, перерібки, направи скоро і солідно, теж відзнаки товариств, клюбів, жетони, плякети, прапорці, і ін.

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох. перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої доставн. 1-50

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Важне для Пань! Важне для Пань!
ПЕРША УКР. РОБІТНЯ ГАПТІВ І ПЛІСУВАННЯ
ОЛЕКСАНДРА БІЛИК
Львів, вул Пілсудського 10.

Виконує: гапти, пліси, ендлі, аплікації, мережки, закладки, обтягання гудзиків і пр. Виконання солідне. — Ціни найнижчі.
4113 4—6

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „РОТР", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

Найдешевші меблі

в українській кооперативі **АРХО**

Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

Смачні снідання, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки

В РЕСТОРАНІ

М. Кузишина

Перемишль, пл. На Брамі

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** вигладжує церу склонну до прищів і угрів.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** відмолоджує і виніжнює наскірок.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** надає молодечо-свіжий вигляд.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** усуває зморщки.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** стягає пори і хоронить перед повставанням угрів

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** хоронить перед повставанням зморщок.

Сальон мужеського кравецтва

В. ЦУКЕРКАНДЕЛЬ

Львів, Коллонтая 10. — Тел. 215-37

поручає свої послуги

Має на складі найновіші матеріяли.

Ціни низькі. Ціни низькі.

ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1. РІГ РИНКУ

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ледівні САКА

найдешевше купите просто в фабриці Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86. 1119 1-20

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 450.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.